

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 1 Zł., z opłatą pocztową o 20 groszy więcej.

TREŚĆ NUMERU: Sprawozdanie z działalności Zarządu miasta w sprawach targowych i aprowizacyjnych za czas od 1924 r. — **CZEŚĆ URZĘDOWA:** Obwieszczenia i Rozporządzenia: Sprawa poboru opłat mostowych w r. 1927/8. — Kontrola pakunków i wozów ze względu na obowiązek poddawania wprowadzanego mięsa ponownym oględzinom weterynaryjnym. — Przelanie praw Rady m. na komisję dla Zakładów m. — Zakaz próbowania mleka i jego przetworów. — Policzbowanie domów w nowo otwierającej się ulicy Rolnej Dz. XI. Dębniki w Krakowie. — Wykaz policzbowania domów w nowo otwierającej się ulicy Józefa Friedleina w Dz. XVII. Krowodrza w Krakowie. — Wykaz zmiany policzbowania domów po całej prawej i częściowo lewej stronie (od L. p. 40 do L. p. 60) w ul. Miodowej w Dz. VIII. Kazimierz i XIX. Grzegórzki w Krakowie. — Zmiana policzbowania domów w ul. dawniej Fabrycznej, obecnie Cystersów w Dz. XIX. i XX. Dąbie w Krakowie. — Wykaz zmiany policzbowania domów w ul. Zamojskiego w Dz. XXII. Podgórze w Krakowie. — Wykaz konsensów budowlanych wydanych w styczniu 1927 r. — Nominae. — Emerytury.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA: Sprostowanie. — Protokoły z posiedzeń Rady miejskiej. — Sprawozdania z posiedzeń Sekcji i Komisji Rady miejskiej. — Sprawozdanie z akcji pomocy bezrobotnym w Krakowie. — Sprawozdanie z działalności kolonii i półkolonii w r. 1926.

Sprawozdanie z działalności Zarządu miasta w sprawach targowych i aprowizacyjnych za czas od 1924 r.

Przystępując do szczegółowego sprawozdania z działalności Zarządu miasta za rok 1924, podnieść należy w pierwszej linii nieugiętą walkę Gminy z drożyzną chleba, mięsa, wędlin i tłuszczów, która podobnie jak w roku 1923, korzystała z całej pełni z uprawnień przysługujących jej z § 51. ustawy przemysłowej, co do ustanawiania taryfy maksymalnej na najniezbędniejsze artykuły codziennej potrzeby, przedkładając odnośne wnioski Województwu do zatwierdzenia.

Specjalna Komisja cennikowa odbyła w roku 1924 **31 posiedzeń.**

W związku z wykonywaniem policji targowej wydał Magistrat w roku 1924 szereg zarządzeń targowych, z których najważniejszym jest uregulowanie sprzedaży mleka. Po odbyciu w tej sprawie całego szeregu konferencji przy współudziale interesowanych sfer, — ogłosił Magistrat regulamin dla obrotu mlekiem na obszarze miasta Krakowa, który wszedłszy w życie z dniem 1. kwietnia 1924 spowodował dzięki nadzorowi państwowego Zakładu badania środków spożywczych, oraz Miejskiej pracowni chemicznej znaczne obniżenie wypadków zafałszowań mleka, bo ilość ich spadła z 60% na 6%.

Również szczęśliwie udało się rozwiązać sprawę sprzedaży mięsa na pl. Słowiańskim, wykonywanej przez rzeźników z Piasków Wielkich dotychczas w sposób urągający wszelkim wymogom sanitarnym. Na skutek inicjatywy Zarządu miasta rzeźnicy ci w zrozumieniu potrzeb sanitarnych, przystąpili na wiosnę 1925 do budowy hali własnym kosztem na pl. Słowiańskim, przyczem hala ta w myśl zawartej umowy staje się własnością Gminy.

Pozatem ruch targowy na placach, oraz nadzór nad tymiż przedstawia się w 1924 analogicznie jak to przedstawiono w sprawozdaniach ubiegłych lat.

W szczególności ilość sklepów spożywczych nieznacznie się zwiększyła, dowóz artykułów pierwszej potrzeby był naogół wystarczający, jedynie w pewnych miesiącach dał się odczuwać brak tłuszczów zwierzęcych, czemu zapobiegł Magistrat przez wydanie chwilowego zakazu wywozu tłuszczów i wędlin z Krakowa.

W związku z wprowadzeniem nowej waluty uregulowano odpowiednio taryfę opłat placowych i targowych.

Wykonując w poruczonym zakresie działania policję łowiecką zamknął Magistrat stosownie do postanowień § 57. ust. łow. polowanie na obszarze m. Krakowa na zajęcie na 1 rok, zaś na kuropatwy i bażanty na lat 2, ponieważ powyższemu rodzajowi zwierzęcy i ptactwa zagrażało wytepienie.

Aż do ostatnich czasów koncentrowało się całe życie targowe na placach położonych w śródmieściu, względnie jego najbliższem otoczeniu, podczas gdy inne dzielnice były przeważnie pozbawione tych ognisk targowych, jakimi siłą rzeczy stają się place targowe.

Niestety długoletnia wojna światowa, następnie ciężkie położenie finansowe Gminy uniemożliwiły Zarządowi miasta zajęcie się tą sprawą tak, jak tego interes mieszkańców się domagał.

Dopiero w roku 1925 sprawa ruszyła z miejsca, a to przez zlikwidowanie targowicy na siano, słomę i produkta rolne na Rynku Kleparskim i przeniesienie tych targów na nowe targowisko na narożniku ul. Prądnickiej i Kamiennej, urządzone kosztem przeszło 120.000 zł. Również usunięcie targów na konie, odbywających się dotąd na Groblach tuż w najbliższem sąsiedztwie Wawelu, doczekało się szczęśliwego rozwiązania, a to przez przeniesienie tychże targów na nowo urządzony plac kosztem przeszło 50.000 zł.

przy ul. Zabłocie w Dz. XXII. dokąd zostały przeniesione targi na trzodę i bydło hodowlane.

Celem odciążenia Rynku głównego, jak również z uwagi, że zlikwidowanie targów na słomę, siano i zboże na Rynku Kleparskim, w szczególności w obecnym czasie ogólnego przesilenia gospodarczego mogło spowodować ruinę kilkudziesięciu rodzin, których podstawą bytu było prowadzenie handlu, względnie przemysłu w lokalach, położonych przy dawnej targowicy w Rynku Kleparskim, przeznaczono część tegoż na cele targowe z tem, że na niezajętej przestrzeni zostanie urządzony zieleniec.

Niezależnie od powyższego przygotowano i przedłożono Prezydium miasta wnioski w sprawie urządzenia w dzielnicach przyłączonych placów targowych dla sprzedaży nabiału, jarzyn, owoców, drobiu itp. a to celem ułatwienia mieszkańcom tych dzielnic zakupu najniezbędniejszych środków żywności.

W pierwszych dniach października 1925 r. otwarto halę targową na pl. Słowiańskim, w której znajduje pomieszczenie 28 stanowisk dla sprzedaży mięsa i 1 dla sprzedaży ryb, oraz 1 dla sprzedaży chleba z piekarni miejskiej. Dzięki powstaniu powyższej hali znikły w mieście ostatnie stanowiska dla sprzedaży mięsa na otwartych ławach.

W okresie sprawozdawczym usunięto wreszcie ze względów estetycznych wszystkie budki drewniane w centrum miasta, w których sprzedawano owoce, cukierki itp. zarządzając sprzedaż na wózkach usuwanych zaopatrzonych w parasole. W dziedzinie wykonywania kontroli nad obrotem handlowym artykułów żywności i ich cenami, zdążyła działalność Zarządu miasta podobnie jak w latach poprzednich, w pierwszej linii w kierunku utrzymywania cen pieczywa, mięsa, wędlin i tłuszczów na odpowiednim poziomie. Specjalna Komisja cennikowa odbyła w roku 1925 dwadzieścia posiedzeń w sprawie ustanawiania cen maksymalnych na powyższe artykuły. Co do ustosunkowania się cen w roku sprawozdawczym należy zaznaczyć, że ceny artykułów pierwszej potrzeby utrzymywały się przez pierwsze trzy kwartały na tej samej wysokości, dopiero gwałtowny spadek złotego w jesieni 1925 r. zachwiał w ostatnich miesiącach t. r. równowagę cen, wywołując znaczne podrożenie towarów kolonialnych tłuszczów i wędlin. Inne artykuły krajowego pochodzenia wykazały nieznaczny tylko wzrost cen, dzięki energicznej interwencji władz państwowych oraz samorządowych, w której to akcji wybitnie współdziałał Wydział VIII. Magistratu oraz Komisarjat targowy.

Tytułem opłat placowych — pobieranych na placach targowych wpłynęło w roku 1925 do Kasy miejskiej 244.035-40 zł. podczas gdy w roku 1924 wpływ wynosił zaledwo 135.884-48 zł.

W końcu należy zauważyć, że dowóz artykułów pierwszej potrzeby był najzupełniej wystarczający.

W roku 1926 a mianowicie po 31. lipca działalność Zarządu miasta zdążyła przede wszystkim w kierunku uporządkowania stosunków sanitarnych i porządkowych na placach targowych.

W szczególności sprawiono 200 ław dla sprzedaży mleka i ławy te rozstawia się codziennie na wszystkich

miejscach sprzedaży mleka. W piwnicy pod wieżą ratuszową urządzono podręczną pracownię dla badania mleka. W dniu 12. lipca otwarto nowy plac targowy przy ul. Zabłocie w Dz. XXII. dla sprzedaży drzewa budulcowego, znosząc równocześnie targowicę przy ul. Dietla.

Wygotowano projekty na pawilon targowy na placu Wolnica, oraz na halę targową przy ul. Grzegórzeckiej.

Pozatem wydano instrukcję służbową i organizacyjną dla Komisarjatu Targowego, oraz ogłoszono szereg rozporządzeń regulujących życie targowe, — w szczególności w interesie ochrony kultury wydano zakaz sprzedaży na placach targowych rzadszych gatunków flory.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło tytułem opłat placowych do Kasy miej. zaledwo 112.000 zł. podczas gdy na r. 1926 preliminowano kwotę 270.000 zł. Na zmniejszenie się dochodów z opłat placowych wpłynęła niepomysłna konjunktura, to też celem zrównoważenia budżetu podwyższono z dniem 1. lipca 1926 pewne pozycje taryfy opłat placowych i na podstawie wpływów za lipiec i sierpień można przyjąć — że preliminowana kwota wpłynie w całości do Skarbu gminnego.

Szczegółowy obraz kształtowania się cen artykułów codziennego użytku prowadził w latach sprawozdawczych Komisarjat targowy.

Pozatem Gmina celem wywarcia wpływu na kształtowanie się cen chleba, tego najważniejszego artykułu żywności, prowadziła piekarnię we własnym Zarządzie, produkując dziennie około 5.000 kg. doborowego chleba żytniego po cenie o kilka groszy niższej na 1 kg. od każdorazowo obowiązujących cen maksymalnych.

Niezależnie od powyższego Zarząd miasta w swym programie gospodarczym na najbliższe sześć lat zamierza przeprowadzić następujące inwestycje w dziale targowym:

- 1) Budowę chodników betonowych na placu Kazimierza W., w Rynku Kleparskim i przy ul. Topolowej, odpowiednio szerokich na cele sprzedaży owoców, jarzyn, drobiu i nabiału w sposób odpowiadający wymogom sanitarnym.

- 2) Uporządkowanie nawierzchni placu w ul. Dietłowskiej przy Wiśle, placu Nowego, placu Izaaka, placu Wolnica, przy ul. Szerokiej, Rynku podgórskiego i placu Zgoda.

- 3) Budowę nowych placów targowych w Dz. XVIII. przy ul. Sadowej i w XIX. przy ul. Grzegórzeckiej (na gruntach Augustjanów).

- 4) Wreszcie budowę placów dla postoju fur: w Dz. XXII., w Dz. XVI i przy ul. Prądnickiej, w Dz. XVIII., przy ul. Mogińskiej i przy ul. Wielickiej.

Pozatem Zarząd miasta zamierza już w r. 1927 przystąpić do budowy hali targowej przy ul. Grzegórzeckiej i ewentualnie na placu Wolnica, a nadto w najbliższym 6-cio letnim okresie poruszać sprawę hal targowych a to przez przystąpienie do budowy 2 a przynajmniej 1 wielkiej hali targowej nowoczesnie urządzonej.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. 8917/akc.

Kraków, 31 grudnia 1926.

Sprawa poboru opłat mostowych w roku 1927/8.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie uchwały Rady m. z dnia 4. listopada 1926, zatwierdzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 18. grudnia 1926 Nr. III. S. F. 7002 Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w czasie od 1. stycznia 1927 do 31. marca 1928 na pokrycie kosztów utrzymania i budowy mostu na Wiśle opłaty mostowe w dotychczasowej wysokości, a mianowicie: od osób dorosłych po 5 gr., od dzieci do lat 10 po 2 gr., od dzieci niesionych lub wiezionych na wózkach nie pobiera się opłaty, od zwierząt domowych, idących luzem po 5 gr., od wózków ręcznych lub wozów po 10 gr., od samochodów osobowych, ciężarowych i od doczepek po 20 groszy za przejście lub przejazd w obie strony. O czym się strony interesowane zawiadamia.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

L. 8778/26.

akc.

Kraków, 4 stycznia 1927 r.

Kontrola pakunków i wozów ze względu na obowiązek poddawania wprowadzanego mięsa ponownym oględzinom weterynaryjnym.

OBWIESZCZENIE.

Uchwałą z dnia 24. listopada 1926 postanowił Magistrat upoważnić Urzędy akcyzowe do przedsiębiorstwa rewizji pakunków, niesionych do miasta, oraz zaprzęgów i samochodów, jadących w tą samą stronę, a to celem przekonania się, czy nie zawierają względnie nie wprowadzają mięsa, które w myśl rozporządzenia Magistratu z dnia 20. lutego 1925 L. 413/wet. podlega w Krakowie ponownym oględzinom weterynaryjnym.

O tem zawiadamia się strony interesowane z nadmienieniem, że odnośne polecenie zostało Urzędowi akcyzowym wydane i że osoby, sprzeciwiające się rewizji pakunków, względnie wozów lub samochodów będą uważane za chcące się uchylić od ponownych oględzin mięsa i ulegają karze, przewidzianej w powołanem wyżej rozporządzeniu z dnia 20. lutego 1925 L. 413/wet.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Prez. 5476/26

Kraków, dnia 22 stycznia 1927.

Przelanie praw Rady m. na Komisję dla Zakładów m.

Do

- 1) Dyrekcji Gazowni miejskiej,
- 2) „ Elektrowni miejskiej,
- 3) „ Wodociągu miejskiego,
- 4) „ Miejs. Zakładów Ceramicznych

w Krakowie.

Rada miejska na posiedzeniu w dniu 20. stycznia 1927 r. powzięła następującą uchwałę:

Celem uproszczenia administracji Miejskich Zakładów przemysłowych, a mianowicie Gazowni, Elektrowni, Wodociągu, Zakładów Ceramicznych, przelewa Rada miasta na zasadzie postanowienia § 82. statutu miejskiego aż do odwołania na Komisję dla Zakładów miejskich te prawa i atrybucje statutem Radzie miejskiej zastrzeżone, które mają zastosowanie w zarządzaniu odnośnymi Zakładami, zastrzegając sobie jednocześnie:

- 1) uchwalanie budżetów rocznych,
- 2) zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
- 3) sprawy nabywania, pozbywania i obciążania nieruchomości,
- 4) sprawy zaciągania pożyczek,
- 5) uchwalanie wszelkich inwestycji nieobjętych budżetem, a przekraczających razem kwotę 50.000 złotych,
- 6) ustanawianie etatu posad i płac urzędników i służby.

O czym Dyrekcję zawiadamiam.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

L. 12114/26

VIII.

Kraków, dnia 27 stycznia 1927.

Zakaz próbowania mleka i jego przetworów.

OBWIESZCZENIE.

Ze względów sanitarnych Magistrat zakazuje próbowania mleka wprost z naczyń mleko zawierających lub do jego mierzenia służących, oraz próbowania masła i sera palcami.

Winni, tak kupujący jak i sprzedający ulegną karze.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Policzbowanie domów w nowo otwierającej się ulicy Rolnej Dz. XI. „Dębniki“ w Krakowie.

Strona lewa.

Strona prawa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga	L. s.	L. p.	Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.					kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
197		(2)	Narożnik ul. Zagrody Klukacz Antoni Józefa i Ciecielska Cecylja	188	42	243	patrz ulica Zagrody lp. 14		(1 3 5 7)	Narożnik ul. Zagrody parcele				
		(4) 6 8 (10)	parcele				Dom I. p. w budowie p. Lubaczew- skiego	276	9	Firma „Neon“ Wy- twórnia produktów Chemicznych Sp. z o. o. w Krakowie	168 15, 16, 17		65 416	patrz ul. Szwedzka lp. 22.
213	24	Szwedz- ka 12	Szczepańscy Józef mł. Wanda, Zofja i Stanisława	232		286	patrz ul. Szwedzka 26		(11)	parcela				
		14	Kowalówka Władysław				Dom w budowie p. Szwedzka 34							
			Narożnik ul. Szwedkiej							Narożnik ul. Szwedzkiej				

Zestawiono w Budownictwie m. Oddział A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Wykaz policzbowania domów w nowo otwierającej się ul. Friedleina w Dz. XVII. „Krowodrza“ w Krakowie.

Strona lewa.

Strona prawa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	Dawna	Nowa		katastr. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
308		2	Narożnik ul. Łokietka Uniwersytet Jagielloński Dom profesorów	1089/29 1080/30 1079/2-4	743	867	patrz ul. Łokietka 1.
306		4	Związek Współdzielni jajczarskiej „Jajo“ w Krakowie	1080/12 1080/10-11 1080/3-7, 29, 31 1079/1	457	743 766	patrz ul. Łokietka 3.
		(6) (8) (10)	parcele				
202		12	Inż. O. Hirt i S. Mehl	1080/5 1080/8	757	798	
		(14) (16) (18)	parcele				
128	26	20	Doubrawsey Wilhelm i Ludwika	1080/14 1080/15	744 741	777 776	
		(22) 24 26 28 30)	parcele				
			Narożnik ul. Składowej				

L. s.	L. p. nowa	Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
			katastr. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
	1	Narożnik ul. Wrocławskiej parcela				Dom w budowie
244	3	Tomeczyk Julia z Romańskich	339 p.b. 1082/12, 13	21	527	
	5	parcela				
3	7	Nytkowie Jan i Marja	363	21	558	
	(9) 11)	parcele				
	13	parcela				
183	15	Sożewscy Roman i Helena	1082/27 1082/28	558	876	
	(17) 19 21)	parcele				
	23	parcela				Dom w budowie
	(25) 27 29 31	parcele				
		Narożnik ul. Składowej				

Zestawiono w Budownictwie m. Oddział A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Strona lewa.

Strona prawa.

[illegible]

Strona lewa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
452 ¹	40	40	Narożnik ul. Starowiślnej Liebling Toni, Storch Szymon Hirsch 2 im., Estera z Bucheisterów, Reich Chiel i ze Storchów Marja	353/1	2147	228	p. ul. Starowiślna l. p. 50
	42	42	Rolnicka Rozalja (Skład)	353/2 354/1	228	641	
		44	Horner Alter i Freidel Heny (Skład)	354/2	2147	520	Skład pracowni kamieniarskiej
		46	Najmark Judka	367			Skład pracowni ślusarsk.

Strona prawa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
459	23	25	Scheuer Gitla, Benjamin, Chaim, Nuche vel Natalja i Fischer z Schenerów Sala	554	2323	369	
130	25	27	Izraelicka Gmina Wyzn. w Krakowie	552	1522	43	patrz ul. Warschauera lp. 8—10.
131	27	29	Żarkier Dawid i Ryfka	549	1524	367	
131	27	(31)	Birnbach z Mayerhoffów Rachela Leja 2 im. parcela	548	2835	366	Kiosk cukierni- czy p. ul. Jakóba lp. 1
	29	33	Narożnik ul. Jakóba Rolnicki Leopold (Leib) i (Rozalja) Reizla	445	1736	293	p. ul. Jakóba l. p. 2
350	31	35	Luftig Karolina	444/1	1735	292	
116	33	37	Dtto Narożnik ul. Szerokiej	442/2	„	„	p. ul. Szeroka lp. 43
	(35)	(39)	parcela				
219	37	41	Rosenblum Witta Rebeka Małka, Laja Horowitz Aurelja, Saul, masa sp. po błp. Horowitzu Rafaelu, Samuelu Salomonie 2im. Pinkusie, Abrahamie, Blumie i masa sp. po błp. Rubinowej z Horowitzów, Małce Horowitz Liebą i Rosenblum Menuelem Hirsch 2 im.	441	1610	288	p. ul. Szeroka l. p. 2
220	39	43	Bazes Efroim Salomon 2im. i z Lederbergerów Ewa			287	
	(41)	(45)	parcela		67	135 285	Skład nagrob- ków i pracownia kamieniarska
	(43)	(47)	Dtto p. ul. Starowiślna 61	435	64a	9	Skład drzewa dzierżawca grun- tu Miejskiego Izrael Frosiewicz

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
		(48)	Dz. IX. Cukiermann Kopel				Skład drzewa na dzierżawio- nym gruncie kolejowym
			Podjazd pod torem kole- jowym szlaku Kraków-Lwów				
		(50)	Grünapfel Jakób (Skład nagrobków)				grunt kolejowy w dzierżawie
		(52)	Ladner Pinkus (Stajnia)				Dtto
193	54		Firma „Express“ Zakład spedycyjny				Dtto (w 225 km. po prawej stronie szlaku kolejo- wego Kraków- Lwów)
	56		parcela				Dtto
	58		Koźma Józef (skład naczyń mleczarskich)				Dtto
	60		Cukiermann Kopel tartak i skład drzewa				Dtto
			Ulica zamknięta parkanem tartaku				

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
561	45	49	Narożnik ul. Starowiślnej Teufel Emanuel i Franciszka	368/12	240	625	p. ul. Starowiślna l. p. 52
		(51)	Adolf Grünberg (skład naczyń mleczarskich)	368/4	240	626	
347	47	53	Zopoth z Mejerów Marja Zofja Helena 2 im., Mejer Andrzej, Stefan i Jan	368/6 368/5 368/7 368/8	240	635 636 611 638	
			Dz. XIX. Podjazd pod torem kolejowym szlaku Kraków-Lwów				
dawna 346 Dz. VIII. obecnie należy do Dz. XIX.	49	55	Izraelicka Gmina Wyzn. w Krakowie (Cmentarz żydowski)	208	208	1732	
			Ulica zamknięta parkanem tartaku K. Cukermanna stojącego na gruntach kolejowych				

Zestawiono w Budownictwie miejskiem oddz. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Zmiana policzbowania domów w ulicy dawniej Fabrycznej obecnie Cystersów w Dz. XIX. „Grzegórzki“ i XX. „Dąbie“ w Krakowie.

Strona lewa.

Strona prawa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
153		(2) (4) (6)	Dz. XIX. Narożnik ul. Mogilskiej patrz ul. Mogilska lp. 65.	71 72		12	
		(8) (10) (12) (14)	Dz. XX. parcele				
134	9	16	Wytwórnia Sygnałów i Urzędzeń kolejowych S. A. Kraków-Dąbie	218 rola 219/2 rola	12	228 397	
		(18) (20)	parcele				
142	6	22	Przemysłowy Zakład Tartaczny Ska z ogr. odp. w Krakowie	216/2 216/1	97	438 478	
49	8	24	Jamróż z Nawrotów Anna, Mika z Nawrotów Barbara, Mark Tadeusz, Feliks i Malik Jerzy Kazimierz	161	233	291	
137	7	26	Zakład ciesielski Peterek Franciszek	215/2 233/1-2		234	
			Tor kolejowy do stacji Kraków-Dąbie Narożnik ul. Fabrycznej				

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
189		(1)	Dz. XIX. Narożnik ul. Mogilskiej patrz ul. Mogilska lp. 59.	80/6	362	385	
		(3)	parcela	80/8	362	388	
			Narożnik nowo otwierającej się ulicy (bez nazwy)				
		(5)	parcela	80/11	362	398	Dom II. p. w budowie (narożny) własność Anny Fugielowej
		(7)	parcela	80/12	362	400	
181	15	9	Antos Agata, Julja, Anna, Helena, Honorata, Magdalena, Ignacy, Władysław i Nowakowa Marja	80/13	362	395	
		(11)	detto ogród	80/13	362	395	
		13 15 17 19	parcele				
184	27	21	Wolny Dom Składowy S. A.	80/18	414	424	
		23 25 27	detto składy				
		29	parcela				
			Tor kolejowy do stacji Dąbie-Kraków				

Zestawiono w Budownictwie miejskiem Oddz. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
inż. Karol Rolle w. r.

Wykaz zmiany policzbowania domów w ulicy Zamojskiego w Dz. XXII. „Podgórze“ w Krakowie.

Strona lewa.

Strona prawa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
152	1	2	Narożnik Rynku podgórskiego Rzymsko-katolickie Probstwo w Podgórzu	2		124	
201	3	4 6	Gmina miasta Krakowa Gimnazjum i Szkoła powszechna	4 5	22 95	1	
	(5)	(8)	parcela	6/2	477	868	
150	7	10	Graber Emanuel Bornstein, Leizer Süssman 2 im. i z Graberów Blima	6/1	150	477	
149	9 (11)	12 (14)	Michalik z Łowieckich Jadwiga	7	149	123	
	(13)	(16)	Hanek z Rehmanów Paulina, Janusz z Rehmanów Marja, Grzywacz z Rehmanów Marja, Rehman Franciszek Mikołaj 2 im., Michalina Follprecht, Franciszek, Jan, Mrozińska z Follprechtów Marja, Rehman pseudo Rajkowska Anna, Rehman Franciszek i Jan	10 8	148	122	p. ul. Krzemionki l. p. 1
	(17)	(20)	Dtto — parcela	9			
	(19)	(22)	„ — parcela	11			
			Narożnik ul. Krzemionki				
552	21	24	Feintuch Jakób	16	886	582	p. ul. Krzemionki l. p. 2
145	23	26	Dtto	17	145	583	
L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
479	2	1	Narożnik Parku podgórskiego Mandl Emilja z Boberów	86 85 podwo- rzec	723	327	p. Rynek Podgórski lp. 5
553	4	3	Landau Henoch i Temerla	84	874	326	
	(6) (8)	(5) (7)	parcele	83	1059	812	p. ul. Legionów lp. 2
	(10) (12)	(9) (11)	Narożnik ul. Legionów Skarb Państwa			178	p. ul. Legionów lp. 1—7
147	(14) (16)	(13) (15)	Dtto			178	p. ul. Kalwaryjska lp. 9—15
	(18)	(17)	Dtto			178	p. ul. Warneńczyka lp. 2—6
406	20	(19) 21	Narożnik ul. Warneńczyka Dr. Landau Jan, Dr. Rafał, Knoll Markus, Jetti, Dr. Haber Maurycy, Reiner Alfred, Dr. Jakobsohn Leopold, Dr. Biberstein Aleksander, Potoka Izaak, Dr. Landy Ludwik i Dr. Geldwerth Leon	37	444	310	p. ul. Warneńczyka lp. 1
407	22	23	Sterngast Abraham, Cecylja, Herman Markus i Marja	36	475	309	
498	24	25	Bereżyński Kazimierz, Jan, Tadeusz, Zofja i Janina z Sapińskich	35	745	506	

Strona lewa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
568	25	28	Druckerówna Rozalja i Pepi	18	925	584	
207	27	30	Weissenberg Cecylja vel Cila, Salomon, Frimeta, Jola, Ryfka, Sara, Se- ligi i Szymon	19 20	169	156	
340	29	32	Liebeskind Salomon i Mojżesz	22	506	344	
392	31	34	Inż. Severin Ludwik i Francki Zygmunt	23	516	345	
469	33	36	Zorowa Anna	29	602	409	
351	35	38	Pałka Sabina z Piotrowskich	30	465	473	
548	(37) 39	(40) 42	Gmina miasta Krakowa (Strażnica pożarna)	1101 1102/2	327 334	1	
228	41	44	Pierwsza Małopolska Fa- bryka zwierciadeł i szli- fiernia szkła spka z ogr. odpow.	1100/2	228	110	
722	43	46	Sala Marja	1099/2 1100/3	364	641	
255	43	48	Urbańczyk Zofja	1099/1	364	726	

Strona prawa.

L. s.	L. p.		Właściciel domu	L i c z b a			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
597	26	27	Łuczko Karol	34/1 34/2 ogród	896	748	
144	28	29	Luby Wojciech i Julja	32	721	489	p. ul. Stroma 2.
441	30	31	Narożnik ul. Stromej Kutil Józef	1105	522	396	p. ul. Stroma l. p. 1.
428	32	33	Zpedeckowskich 1-o Po- turalska 2-o Bajowa He- lena, Mareka Abraham Hirsch 2-im. i Gerson	1104	616	397	
398	34	35	Gawlik Karol i Katarzyna	1114 1113 ogród	543	364	
373	36	37	Żychowicz Franciszek i Magdalena z Sieczkow- skich	1115	521	349	
335	38	39	Garbaczynska Celina	1117 1116 ogród	477 429	697	p. ul. Smolki l. p. 2.
			Narożnik ulicy Smolki				
401	40	41	Bielawski Józef	1118	445	378	p. ul. Smolki l. p. 1.
374	42	43	Sosnowska Antonina, An- toni Hilary 2 im. Marjan Maciej 2 im. i Surmowa z Sosnowskich Stanisława	1123	581	359	
399	44	45	Prus Józef i Przybylska Antonina	1124	519	372	
443	46	47	Korn Izaak i Ada ze Stahlów	1127	629	425	

12

12

12

12

L. 50/27.

B. a.

W Y K A Z**konsensów budowlanych, wydanych w styczniu 1927 r.**

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. I.				
Izaak Aron Poser	otwarte schody w podwórzu	Grodzka 31	Zygm. Prokesz	4553/26
Arcybractwo Miłosierdzia	klozety splukiwane	Florjańska 19	L. Lisowski	3716/26
Gmina miasta Krakowa	przebud. lokalu part. na sklep Elektrowni	pl. WW. Świętych	Spójnia bud.	2638/26
Prof. Dr. Jul. Pagaczewski	przebud. portalu sklep.	Florjańska 40	Prof. Pokutyński	4328/26
Ignacy Stern i Markus Fuchsman	przebud. części part. na lokal kawiarniany	św. Krzyża 1	E. Skawiński	4951/26
Dz. IV.				
Jadwiga Muczkowska	łazienka i spiżarka na I-em piętrze	Karmelicka 4	Teodor Hoffman	3849/26
Ludwika Gostkowska	słup żel.-bet. dla wzmoc. wyciągów w ścianie podwórzowej	Loretańska 5	Jan Biasion	3681/26
Dz. V.				
Dom św. Rodziny	przebud. budynku gospodarczego (dom mieszkal. dla służby)	Pędzichów 13	Józef Wilczyński	3230/26
Dyrekcja kolei państw.	schronisko	na placu od Zarządu kolej. ul. Pawia	Józef Mitka	1869/26
Michał Sobański	parkan od ul. Basztowej i Rynku kleparskiego	Basztowa 4 i 13	E. Skawiński	1466/26
Tomasz Knobel	rozszerzenie klatki schodowej w part. nadbud. pokoju i łazienki nad part. skrzydłem	Helclów 23	Jan Biasion	252/26
Dz. VI.				
Zofja Olszewska	nadbud. II. p. mieszkań mansard i piwnic w I. p. oficynie	Botaniczna 4	E. Skawiński	4186/26
Srul Pińczuk	adapt. wewnętrzne bud. I. p. front. ofic.	Rakowicka 25	B. Torbe	3402/26
Tomasz Paszkowski	komórka i przedsiónek przy ofic.	Sołtyka 5	E. Oraczewski	2020/26
Benjamin Kornreich	powiększenie okna w suterenie przepierzenie w lokalu sklepowym	Rakowicka 19	J. Kolesiński	3525/26
Anna Rosenstein	nadbudowa III. p. i klozety splukiwane	Bosacka 11	A. Biborski	2734/26

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Magtu
Dz. VII.				
Zarz. Domu modlitwy im. I. Meiselsa	kłozety spłukiw. klatka schod. front. lokal sklepowy	Dietla 38	Ł. Rock	3987/27
Dz. VIII.				
Józef Kerner	pl. dod. domu IV. p. z mansardem	Kordeckiego 5	Z. Prokiesz	3852/26
Stow. Żyd. Rękodzieln. „Szomer Union“	kłozety spłukiw. w podwórzu	Podbrzezie 6	Z. Prokiesz	4047/26
Dz. XI.				
Eug. Fryderyk Turyna	dom I-o piętr.	Konfederacka 216	J. Kryłowski	3765/26
Dz. XII.				
Klub sport. „Sparta“	tymczas. szatnia	Filarecka 7	— —	2563/26
Dz. XV.				
Leon Stabrawa	oparkanie parcel I. k. 385/4 i 387/3	J. Lea	J. Biasion	3385/26
Wydz. IV. Magtu	pl. dod. II. p. dom na parc. pofort.	parc. pofort. Sienkiewicza 4	Kom. zarządzająca wyż. studj. handl.	3535/26
Dz. XVI.				
Karol Stypuła	pl. dod. I. p. dom	parc. lk. 370/1	J. Burzyński	4143/26
Rada Zjazdu przemysł. górniczych	III. p. bursa dla student. Akad. gór.	ul. Górnicza I. k. 453/11	J. Burzyński	3786/26
Dz. XVII.				
Jan Przybyło	dom part. z mieszk. poddaszowem	ul. Prądnicka	L. Lisowski	2263/26
Teodor Piątkowski	dom part.	ul. Litewska lk. 634	J. Kolesiński	3694/26
Pinkus Wolfowicz	oparkanie realności	Karmelicka 35	Konst. Smoliński	3305/26
Helena Reich	szopa w podwórzu (obejm. wozow. stajnię, skład skrzyń)	Mazowiecka 113	Z. Szufa	4445/26
Dz. XVIII.				
Jan i Anna Ożonowie	dom przyziemny z poddaszem i ogrodz. od frontu	Duchacka I. k. 191/11	A. Skawiński	3686/26

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Magtu
c. d. Dz. XVIII.				
Karol i Emilja Ptakowie	dom przyziemny z mieszk. w poddaszu i ogrodzenie	Duchacka lk. 191/1	E. Skawiński	3685/26
Dyr. Kolei Państw.	szopa, kanc., stróżówka, waga pomost., opark., skl. węgl. f-my Amster	linja kol. Piotrowice-Kraków klm. 1416/7	— —	2547/26
Dz. XIX.				
Piotr Sliz	dom przyziemny z poddaszem	Piaski lk. 21/51	A. Dostal	3497/26
Stanisław Arendt	dom przyziemny z mansardem	Piaski lk. 21/45	E. Skawiński	3782/26
Filip i Marja Ciesielscy	dom I-o piętr.	Mogilska (boczna) Olsza	Edm. Oraczewski	2359/26
Wanda Bogdaniowa i Irena Skawińska	dom I-o p. z poddaszem (pl. dodatk.)	Piaski lk. 22/8	E. Skawiński	4750/26
Lucyna Skawińska	dom I-o piętr. z poddaszem (pl. dodatk.)	Piaski lk. 22/7	— —	4563/26
Jan Rapacz	dom przyziemny	Gliniana lk. 157/4	M. Stadnicki	4558/26
Dz. XXI.				
Jan Socha	dobud. tymcz. stajni i sionki	Gumnisko 86	A. Sołtys	3770/26
Dz. XXII.				
Antoni Dostal i J. Wyspiański	pl. dod. zmiany w bud. 3-ch piętr. domu z suterrenami	Szkolna 8	Ant. Dostal	4705/26
Franciszek Drzerga	przyziem. murowana ofic. mieszk., komórka i ogrodzenie (odnow. zatwierdz.)	Al. Skrzyneckiego 11	J. Kaczmarczyk	5048/26

Prezydent miasta
Inż. Karol Rolle w. r.

NOMINACJE.

P. Stanisław Herget, radca Magtu, uchwałą Rady miasta z dnia 20 stycznia 1927 r. otrzymał tytuł starszego radcy Magtu przy pozostawieniu go w dotychczasowym stopniu służbowym. (L. prez. 7005/26).

P. Władysław Latacz, radca Magtu, uchwałą Rady miasta z dnia 20 stycznia 1927 r. otrzymał tytuł starszego radcy Magtu, przy pozostawieniu go w dotychczasowym stopniu służbowym. (L. prez. 8658/26).

P. Dr. Michał Leinkram, radca Magtu, uchwałą Rady miasta z dnia 20 stycznia 1927 r. otrzymał tytuł starszego radcy Magtu, przy pozostawieniu go w dotychczasowym stopniu służbowym. (L. prez. 3339/26).

P. Kazimierz Sarnecki, kierownik Miej. Biura Statystycznego, uchwałą Rady miasta z dnia 20 stycznia 1927 r. otrzymał tytuł Dyrektora Miejskiego Biura Statystycznego. (L. prez. 297/27).

P. Włodzimierz Lachowicz, st. referent Magtu uchwałą Rady m. z dnia 20 stycznia 1927 r. otrzymał tytuł radcy Magtu, przy pozostawieniu go w dotychczasowym stopniu służbowym. (L. prez. 5260/26).

P. Dr. Władysław Piotrowski, st. ref. Magtu, uchwałą Rady m. z dnia 20 stycznia 1927 r. otrzymał tytuł radcy Magtu, przy pozostawieniu go w dotychczasowym stopniu służbowym. (L. prez. 4046/26).

NOMINACJE W M. IZBIE OBRACHUNKOWEJ. Rada m. na posiedzeniu w dniu 20 stycznia 1927 r. uchwaliła nadać radcy M. Izby Obrachunkowej p. Stanisławowi **Eminowiczowi** tytuł st. radcy Miej. Izby Obr., zaś tytuł radców M. Izby Obr. st. rewidentom M. Izby Obr.: pp. Szymonowi **Droszczowi**, Józefowi **Dutkiewiczowi**, Janowi **Kowalewskiemu**, Karolowi **Cyfirowiczowi**, Stefanowi **Lempickiemu**, Zygmuntowi **Palcznemu** i Drowi Józefowi **Porębskiemu**.

P. Dr. Aleksander Moroz, chemik miejski, na zasadzie § 89. statutu m. mianowany został z dniem 1 grudnia 1926 r. chemikiem miejskim z poborami VII. grupy uposażenia szczebel **a**. (L. prez. 6478/26).

P. Stanisław Łukowski, lekarz weterynaryjny, na zasadzie postanowień § 89. statutu miejskiego mianowany został z dniem 1 grudnia 1926 prowizorycznym lekarzem weterynaryjnym miejskim z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a**. (L. prez. 6760/26).

P. Tadeusz Dzik, pom. kancel. Magtu, na zasadzie postanowień § 89 statutu m. mianowany został z dn. 1 września 1926 r. aplikantem conceptowym z poborami X. grupy uposażenia szczebel **a**. (L. prez. 3347/26).

P. Karol Waligóra, prow. woźny miejski, na zasadzie postanowienia § 89. i 53. statutu miejskiego mianowany został z dniem 1 lipca 1926 r. stałym woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a**. (L. prez. 3347/26).

EMERYTURY.

P. Jan Guśpiel, woźny Magistratu, w myśl art. 29 ust. a i b statutu emerytalnego dla pracowników

Gminy m. Krakowa (uchwała z dnia 8. października 1924 Nr. 12. Dz. rozp. m. Krakowa, przeniesiony został z powodu trwającej nieprzerwanie dłużej niż pół roku choroby i stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby z dniem 1. grudnia 1926 w stały stan spoczynku i otrzymał w myśl art. 12 statutu (przy zastosowaniu § 2 statutu emerytalnego 1914 r.) ze względu na policzalną służbę w ilości 28 lat od uposażenia służbowego XII. grupy szczebel **c**. (L. prez. 6832/26).

P. Mikołaj Bugiera, woźny miejski, w myśl art. 29 ust. b. statutu emerytalnego dla pracowników Gminy miasta Krakowa (uchwała z dnia 8. października 1924 r.) przeniesiony został z powodu stwierdzonej przez lekarza miejskiego trwałej niezdolności do służby z dniem 1. stycznia 1927 r. w stały stan spoczynku i otrzymał w myśl art. 12 statutu (przy zastosowaniu § 2 statutu emerytalnego z r. 1914) ze względu na policzalną służbę w ilości 29 lat od uposażenia służbowego XIII. grupy szczebel **d**. (L. prez. 6568/26).

P. Michał Sitarz, fornał Zakładu czyszczenia miasta, w myśl art. 29 ust. 6 statutu emerytalnego dla pracowników Gminy m. Krakowa (uchwała z dnia 8. października 1924 Nr. 12 Dz. rozp. m. Krakowa) przeniesiony został z powodu stwierdzonej przez lekarza miejskiego trwałej niezdolności do służby z dniem 31. grudnia 1926 r. w stały stan spoczynku i otrzymał w myśl art. 12 statutu (przy zastosowaniu art. 4, 16, 45 statutu i § 2 statutu emerytalnego z 1914 r.) ze względu na policzalną służbę w ilości 30 lat od uposażenia służbowego XIII. grupy szczebel **e**. (L. prez. 8601/26).

P. Paweł Wędzicha, etat. pomocnik Zakładu czyszczenia miasta, w myśl art. 29 lit. b. statutu emerytalnego dla pracowników Gminy m. Krakowa (uchwała z dnia 8. października 1924 Nr. 12 Dz. rozp. m. Krakowa) przeniesiony został z powodu stwierdzonej przez lekarza miejskiego trwałej niezdolności do służby z dniem 1. lutego 1927 r. w stały stan spoczynku i otrzymał w myśl art. 12 statutu emerytalnego (przy zastosowaniu § 2 statutu emerytalnego z r. 1914) ze względu na policzalną służbę w ilości 17 lat od uposażenia służbowego XV. grupy szczebel **c**. (L. prez. 8356/26).

P. Wincenty Fruziński, brukarz miejski, na zasadzie art. 26 statutu emerytalnego (uchwała z dnia 8. października 1924 L. 2645/24 prez.) otrzymał w drodze łaski od 1. stycznia 1927 r. począwszy nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej ilości 148 punktów miesięcznie (L. prez. 8312/28).

P. Antoni Kraj, b. pomocnik dozorczy parków miejskich, na zasadzie art. 26 statutu emerytalnego (uchwała z dnia 8. października 1924 L. 2645/24 prez.) otrzymał w drodze łaski od 1. stycznia 1927 r. począwszy nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej ilości 190 punktów miesięcznie. (L. prez. 8843/26).

P. Marja Dubiecka, wdowa po profesorze, na zasadzie art. 26 statutu emerytalnego (uchwała z dnia 8. października 1924 L. 2645/24 prez.) otrzymała od 1. stycznia 1927 r. począwszy na czas wdowieństwa nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej kwocie 360 (trzysta sześćdziesiąt zł. rocznie. (L. prez. 7148/26).

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA.

SPROSTOWANIE.

W protokole obrad Rady miejskiej z dnia 4 listopada 1926 r. zamieszczonym w Dzienniku Rozporządzeń miasta Krakowa w Nr. 11 na str. 221 przez pomyłkę zamieszczono pod punktem IV. „Waloryzacja reszty pretensji na rzecz Ustredni Banka“ wnioski Sekcji II. które ad 1—4 włącznie anuluje się.

Tekst obowiązujący i uchwalony obejmuje wniosek pod 5 zamieszczony, według następującego brzmienia:

„Upoważnia się Prezydenta miasta do ułożenia się co do zwaloryzowania reszty intabulowanej na rzecz Ustredni Banka na realności lw. 1. gminy Płaszów pretensji 197.687 K. 83 na 20% powyższego kapitału przeliczonego na złote wedle postanowień rozporządzenia Prezydenta o przerachowaniu z dnia 14 maja 1924 r. poz. 441, Dz. U. R. P., jak niemniej do ułożenia się co do przeliczenia zaległych procentów 4 i $\frac{1}{4}$ %, co do terminu spłaty przeliczonej sumy, co do warunków ewentualnej spłaty w koronach czeskich, zamiast w złotych i co do wszelkich innych postanowień związanych z waloryzacją i spłatą powyższej sumy zpn.“

Protokoły obrad Rady miejskiej.

**Posiedzenie zwyczajne 170, w kad. XVII.
z dnia 13 stycznia 1927 r.**

Obecni: *Przewodn. Prezydent m. inż. Karol Rolle.*

Wiceprezydent m. Witold Ostrowski.

„ *Inż. Józef Sare.*

„ *Dr. Ludwik Schneider.*

„ *Dr. Piotr Wielgus.*

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych 82.

Początek posiedzenia o godz. 6¹⁵ popoł.

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne b. radcom miejskim śp. ks. Dr. Janowi Krupińskiemu i śp. Leonowi Misiółkowi.

Prezydent Rolle poświęcił gorące wspomnienie żałobne zmarłym b. radcom miejskim śp. ks. Infułatowi Krupińskiemu i senatorowi Misiółkowi.

Rada m. przez powstanie z miejsc uczciła pamięć Zmarłych radców.

Pisma.

Sekretarz odczytał pismo Komitetu wykupna kościoła św. Agnieszki z prośbą o udzielenie wydatnej subwencji na cele Komitetu. (L. 8373/27 VI).

Pismo to Rada m. przekazała Sekcji VI.

Sekretarz odczytał następnie pismo Związku zawodowego muzyków polskich o przyznaniu subwencji. (L. 8374/927 IV).

Pismo przekazała Rada m. Sekcji IV.

Sekretarz odczytał pismo p. Dr. Leona Tomasika w sprawie powołania go na Członka Rady m. (L. prez. 331/927).

Rada m. przekazała pismo Sekcji III.

Wnioski nagłe.

Sekretarz odczytał następujące wnioski nagłe:

1) Rm. Haeckera i tow. w sprawie sprowadzenia zwłok Juliusza Słowackiego do Krakowa. „Rada m. Krakowa wita z uznaniem wznowioną przez „Komitet sprowadzenia zwłok Juliusza Słowackiego do kraju“ inicjatywę złożenia śmiertelnych szczątków Wieszcza na Wawelu. Rada miasta Krakowa zwraca się do Prezydenta Rzeczypospolitej i do Rządu z gorącą prośbą o zrealizowanie tej podniosłej myśli przekazanej Polsce Niepodległej przez Polskę z doby zaborów, jako wyraz zjednoczonej opinii narodu, reprezentowanej w akcji międzydzielnicowego Komitetu ogólnopolskiego.

W czasie gdy Naród, odzyskawszy niepodległość państwową, potęguje swój pęd do pełnego odrodzenia, natchniony Wieszczy i duchowy współtwórca tegoż odrodzenia nie powinien pozostać w zapomnieniu na ziemi wygnańczej — jego szczątki zwrócone Ojczyźnie niepodległej i złożone na Wawelskim wzgórzu — to znak nie tylko należnej Mu czci i wdzięczności narodu, lecz także świadectwo żywotności spuścizny duchowej Poety“.

(L. 8372/927 IV.)

Po przemówieniu Prezydenta m. nagłość i meritum wniosku uchwalono jednogłośnie.

2. Rm. Potuczka i tow. w sprawie rozbudowy krak. węzła kolejowego.

„Rada miejska wzywa Prezydium miasta, by poczyniło energiczne kroki, aby, zanim sprawa rozbudowy krakowskiego węzła kolejowego będzie ustalona — Dyrekcja Kolei przeprowadziła te roboty, które dla usprawnienia ruchu na dworcu kolejowym są niezbędne“.

(L. 8371/927 I.)

Rm. Potuczek szczegółowo uzasadnił swój wniosek.

Nagłość oraz meritum jednomyślnie uchwalono.

3. Rm. Kęska w sprawie ulg mytniczych dla prowadzonego przez rogatki bydła.

(L. 378/927 Adm. akc.)

Wniosek rm. Kęska odesłano do Komisji administracyjnej.

4. Rm. inż. Kleinbergera:

„Rada miejska uwzględniając ciężkie warunki gospodarcze ludności, spotęgowane brakiem zarobku, uprasza Prezydium, by zechciało bezzwłocznie zainteresować w Prezydium Krakowskiej Izby Skarbowej i zażądać stosowania jak najdalej idących ulg przy ściąganiu zaległości podatku przemysłowego i dochodowego a w szczególności rozkładania zaległości na najdogodniejsze raty“.

(L. 8370/927 II b.)

Rm. inż. Kleinberger w motywach swego wniosku wskazał na ciężkie położenie płatników podatkowych.

Rm. Dr. Müller żądał ograniczenia interwencji w Izbie skarbowej wyłącznie do podatników, dotkniętych obecnym kryzysem.

5. Rm. inż. Adelmanna:

„Uprasza się Prezydium miasta, by na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej przedstawiło wniosek o zmniejszenie procentu zwłoki w zaległościach podatku miejskiego od lokali, wodociągowego z 4⁰/₀ na 2⁰/₀ miesięcznie“.

(L. 8369/927 II a.)

W dyskusji zabierali głos rm. Popiel, który poparł wywody rm. Kleinbergera.

W głosowaniu wniosek rm. inż. Kleinbergera uchwalono.

Poprawkę rm. Dr. Müllera odrzucono.

Wniosek rm. inż. Adelmanna odesłano do Sekcji II.

Interpelacja.

Sekretarz odczytał następującą interpelację rm. Dr. Müllera i tow. w sprawie niezadowolnienia zgłoszonych przez Radców miejskich wniosków nagłych i interpelacji.

W roku 1926 uchwaliła Rada miejska szereg wniosków nagłych, z których niemal wszystkie nie znalazły się na porządku dziennym odnośnych Sekcji i Komisji i widocznie zostały złożone do archiwum miejskiego. Wykazuje to następujące zestawienie:

Na posiedzeniu w dniu 6-go sierpnia uchwalono wnioski nagłe rm. Adelmanna w sprawie przeznaczenia 10.000 złotych na konserwację kościoła Marjackiego (z uwzględnieniem w budżecie na rok 1927, który jednakowoż dotąd nie został przedłożony); rm. Drobnika i Rymara w sprawie wyjednania u Rządu kredytu na wykończenie budynków Akademii górniczej i kliniki ginekologicznej (Prezydium miasta nie złożyło dotąd sprawozdania w tej sprawie, mimo, iż ogłoszono już przewidywany budżet na pierwszy kwartał b. r. a obecnie toczą się obrady nad budżetem państwowym na r. 1927, w którym odnośne kredyty budowlane muszą być umieszczone); rm. Kluczki w sprawie podrożenia zboża i maki oraz poczynienia zapasów (dotąd nie załatwionych); rm. dr. Rosenzweiga w sprawie podwyższenia ceny prądu (wniosek ten stał się nieaktualny wobec niezatwierdzenia podwyżki przez Ministerstwo); rm. Siemka w sprawie podatku od sztyldów i rm. Kęska w sprawie furmanek do robót miejskich (dotąd niezatwione).

Na posiedzeniu w dniu 16-go września uchwalono wniosek rm. Popiela w sprawie połączeń kolejowych (odbyła się w tej sprawie konferencja).

Na posiedzeniu w dniu 7-go października uchwalono wniosek rm. Dr. Rosenzweiga: sprawę zniesienia opłat za nadmiar wody przekazać sekcji skarbowej (mimo zamieszczenia tego wniosku w sprawozdaniu aż dwukrotnie, nie znalazł się on na porządku dziennym sekcji, a natomiast Prezydium przedłożyło wnioski na skutek petycji stowarzyszenia właścicieli realności); rm. Rosenzweiga w sprawie wypadku w elektrowni (sprawę po wyjaśnieniu dyrektora elektrowni uznano za wyjaśnioną); rm. dr. A. Müllera w sprawie kredytów na roboty publiczne (dotąd nie załatwiony), oraz wniosek w sprawie pomocy szkolnej, odzieżowej i żywnościowej dla dzieci bezrobotnych (przedłożone sekcji opieki społecznej); rm. Kluczki w sprawie pomocy dla bezrobotnych (przedłożony sekcji opieki społecznej); rm. Kasprzyka w sprawie opłat drogowo-targowych (niezatwione).

Na posiedzeniu w dniu 4-go listopada uchwalono wnioski rm. dr. A. Müllera w sprawie reformy wyborczej oraz rozpisania wyborów do Rady miejskiej, rm. Marskiego w sprawie wykazu członków rady miejskiej, którzy są dostawcami gminy, rm. Oplustila w sprawie kredytów dodatkowych na pomoc szkolną, odzieżową i żywnościową dla dzieci bezrobotnych (wszystkie niezatwione), wniosek rm. dr. Rosenzweiga w sprawie szkarlatyny (sprawę po wyjaśnieniu wiceprezydenta dr. Schneidra uznano za wyjaśnioną), rm. Kluczki w sprawie uporządkowania ulic w dzielnicy XVII, rm. Pachonńskiego w sprawie umów robotniczych, rm. Kluczki w sprawie drożyzny i rm. dr. Rosenzweiga w sprawie emerytów (wszystkie niezatwione).

Na posiedzeniu w dniu 18-go listopada uchwalono wniosek rm. dr. A. Müllera w sprawie rozbudowy szkolnictwa powszechnego w Krakowie z tem, że Prezydium miasta w ciągu miesiąca ma przedłożyć plan rozbudowy szkolnictwa na lata 1927—1930, oraz projekt podatku szkolnego. Tymczasem do dnia dzisiejszego sprawa ta nie została postawiona na porządku dziennym sekcji skarbowej.

Na posiedzeniu w dniu 16-go września odpowiedział Pan Prezydent na interpelację rm. Dr. Rosenzweiga, że sprawozdania z gospodarki gminnej za rządów komisarzy będą przedłożone w najbliższym czasie radzie miejskiej. Tymczasem dotąd przedłożono zaledwie jedno sprawozdanie miejskich zakładów aprowizacyjnych. Również, mimo zapowiedzi P. Prezydenta nie przedłożono dotąd ani zamknięcia rachunkowego za rok 1925, ani też budżetu na rok 1927/8.

Podpisani zapytują P. Prezydenta, jak usprawiedliwi podobne lekceważenie uchwał Rady miejskiej i czy zamierza położyć kres podobnemu postępowaniu, oraz kiedy przedłoży powyższe wnioski odpowiednim sekcjom i komisjom.

W odpowiedzi na zgłoszoną interpelację Prezydent Rolle udzielał na każdy punkt niniejszej interpelacji wyczerpujących informacji, które Rada miejska przyjęła do wiadomości.

Sprawozdanie z działalności teatru miejskiego im. Jul. Słowackiego za ostatnie trzy sezony.

Imieniem Komisji teatralnej radca m. Dr Lang składa następujące sprawozdanie:

Ostatni raz zajmowała się Rada miejska sprawą teatru miejskiego na posiedzeniu 12. czerwca 1923 r.

Wtedy to po przyjęciu sprawozdania o działalności teatru za poprzedni okres, Rada m. uchwaliła powierzyć kierownictwo teatru miejskiego nadal ówczesnemu dyrektorowi Teofilowi Trzcieskiemu na następne 3 lata tj. do 31. sierpnia 1926 r.

Z powodu zawieszonej autonomii przez 2 lata, dopiero teraz Rada miejska ma sposobność rozpatrzyć się w zawsze aktualnej sprawie teatru i powziąć decyzję co do przyszłych jego losów.

Sprawozdanie teatralne jest o tyle wdzięczniejsze od innych, że z częstej krytyki działalności teatru w prasie codziennej, każdy kto teatrem się interesuje i do teatru uczęszcza, może nabrać przekonania, czy teatr się rozwija, czy nie, czy przynosi zyski czy deficyt. — Co więcej, z dzisiejszych dzienników można się dowiedzieć.

jak idą teatry w innych miastach i to nie tylko w kraju, ale i zagranicą. O tem pisze się artykuły, bo teatr zawsze i wszędzie znajduje chętnych zwolenników, którzy o materji tej lubią i czytać i rozprawiać.

Otóż stwierdzić należy ze smutkiem, że wszystkie niemal teatry w Europie są deficytowe. Przyczyn tego zjawiska szukać należy w powojennych nieuregulowanych jeszcze dotąd stosunkach gospodarczych — w psychice społeczeństwa — w rozszerzeniu się produkcyjności kina — w zdobyczach socjalnych aktora, który obecnie jest bez porównania droższy niż był przed wojną — wreszcie w nikłej twórczości literackiej.

Szukanie nowych dróg rozwoju teatru jeszcze nie ustało i prawdopodobnie nie tak prędko znajdzie się ów „złoty środek“ równowagi budżetowej teatru.

Na razie z tym objawem trzeba się liczyć również i w Krakowie.

Jak długo pieniądzem obiegowym była dewaluacyjna marka, tak długo teatr nie odczuwał deficytu — publiczność uczęszczała do teatru licznie, miesięczne nieznaczne niedobory automatycznie się zmniejszały. To też zamknięcie rachunkowe za sezon 1923/24 wykazuje jeszcze niezbyt wysoką dopłatę gminy w kwocie 29.500 zł., z czego w formie zysku przekazano na rozpoczęcie następnego sezonu kwotę 25.193 zł. 31 gr. — To był pierwszy realny deficyt obliczony w złotych.

Stabilizacja pieniądza z lata 1924, odbiła się fatalnie już w następnym sezonie 1924/25.

Wysiłek artystyczny teatru przestał być głównym czynnikiem powodzenia. Teatr pracował, szły sztuki z wielkiego i lekkiego repertuaru, dobre i grane bez zarzutu, mimo to deficyt wzrastał z miesiąca na miesiąc.

Dorobek artystyczny teatru w tym sezonie 1924/25 przedstawia się następująco:

Teatr dał 366 przedstawień, w czem 38 sztuk, z czego 23 polskich. Z wybitniejszych dzieł przesunęły się przez scenę: „Wrogowie bogaczy“ Rittnera, „Spadkobierca“ Siedleckiego, „Judasza“ Tetmajera, „Uciekła mi przepióreczka“ Żeromskiego, „Legjon“ Wyspiańskiego, „Horsztyński“, „Dziady“, „Zemsta“ i inne.

Polskim autorom teatr poświęcił 203 wieczorów, a więc daleko więcej niż teatr narodowy, lwowski lub polski w Warszawie.

Wśród polskich debiutów wymienić należy Zegadłowicza „Alcesta“. Z obcego repertuaru „Zwiastowanie“ Claudela i „Juljusz Cezar“ Szekspira.

Z przedstawień popularnych „Szkłana góra“, „Krzyżacy“, „Zaczarowane koło“.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje wystawienie „Don Juana“ Zorrilli, z występami Józefa Węgrzyna, w dekoracjach Drabika, wypożyczonych z teatru narodowego. — To był jedyny spektakl, który doczekał się 30 przedstawień. — Poza tem teatr w dalszym ciągu rozwijał działalność społeczno-kulturalną, kontynuując specjalne przedstawienia szkolne po cenach do 50% niższych.

W sezonie dano takich przedstawień 33. — Nadto ze zniżką 50% korzystał „Zespół“ w każdy piątek i „Związek kolejarzy“ w każdy poniedziałek. Tych przedstawień było 59.

Niezależnie od tego dano jeszcze 18 przedstawień popularnych do połowy niższych, dla wszystkich.

W lecie przed zakończeniem sezonu dano po raz pierwszy na dziedzińcu arkadowym na Wawelu „Oprawę posłów greckich“. Przedstawienie to i następne, przez teatr znakomicie zainscenizowane, cieszyły się wielką frekwencją, zaś pod względem artystycznym stanowiły pierwszorzędną atrakcję.

Dla najszerzych warstw publiczności dano również „Kościuszkę pod Racławicami“ na boisku „Wisły“ na Błoniach przy udziale kilkuset żołnierzy policyjnych.

Dla całości obrazu działalności teatru nie można pominąć milczeniem pięknego jubileuszu 25-letniej pracy długoletniego artysty teatru miejskiego p. Jednowskiego.

Po zakończeniu sezonu dramatycznego, teatr oddano zespołowi lwowskich artystów na sezon operowy.

Mimo tych wyników artystycznych, teatr zamknął sezon znacznym niedoborem.

Według zamknięcia rachunkowego:

wydatki wyniosły	778.853'74 zł.
dochody	563.317'84 „

czyli, że gmina dopłaciła do teatru . . 215.535'90 zł.

Na pociechę, chociaż małą, dodać trzeba, że deficyt ten w porównaniu z deficytem innych teatrów, był minimalny. Dość wspomnieć, że prywatny teatr krakowski „Bagatela“ miał w tym czasie deficytu 250.000 zł., warszawskie miejskie teatry kilka milionów, Lwów przeszło 1 milion.

W każdym razie świadczenia gminy jak na tutejsze stosunki, były bardzo wielkie. — Teatr przestał być potrzebą zubożałej inteligencji, dla której stał się luksem, inni woleli kina i dancingi.

Sezon 1925/26.

Mimo to zdawało się, że sezon 1925/26 będzie lepszy pod względem finansowym, i że frekwencja się wzmoże, a to z powodu zwinięcia teatru „Bagatela“. Niestety nadzieje zawiodły. Przyszło katastrofalne załamanie się złotego, depresja gospodarcza i co za tem zwykle idzie, wstrzymanie się publiczności od teatru i to w takim stopniu, w jakim dotąd nie bywało nigdy. — Dość wspomnieć, że gdy w poprzednim sezonie przecięcie z biletów wstępu wynosiło miesięcznie około 46.000 zł., w omawianym sezonie spadło do 36.000 zł.

Wysiłek artystyczny teatru nie przełamał wstrzeмиęźliwości publiczności, ba, nawet występy ulubieńca Krakowa, Jerzego Leszczyńskiego nie wzmożyły frekwencji. — Ten sam los spotkał świetnie reżyserowane przez Ordyńskiego atrakcyjne dwie sztuki „Ktobądz“ i „Pocałunek Kociuszki“.

Sezon rozpoczęto 28 sierpnia, przedstawień w sezonie dano 372. — Zniżkowe przedstawienia w poniedziałki i piątki, tudzież przedstawienia szkolne, a nadto popołudniówki i popularne kontynuowano w dalszym ciągu.

W tym sezonie zniżono ceny miejsc tak, że najdroższe miejsce kosztowało zamiast 6 zł. 5 zł., najtańsze 40 gr. Wysprzedana widownia przynosiła zamiast 3.000 zł., 2.300 zł.

Pomimo słabszej frekwencji, teatr artystycznie pracował wydatnie. Z klasycznych utworów przesunęły się przez scenę „Zemsta“, „Śluby panieńskie“, „Sulkowski“ Żeromskiego, „Pan Jowialski“, „Przyjaciiele“, „Hamlet“, „Dziady“, „Żywa maska“ Pirandella, „Intryga i miłość“, „Sw. Joanna“ Shawa.

Największym powodzeniem artystycznym a częściowo i finansowym cieszyła się „Sw. Joanna”. Pierwszorządnie wystawiona była również „Żywa maska” Pirandella z Brydzińskim w roli tytułowej.

Na wyżynie artystycznej stanął nadto szereg przedstawień z udziałem gościnnych występów Leszczyńskiego, Solskiego i Smosarskiej. Na osobną wzmiankę zasługują występy znakomitego tragika światowej sławy, Moissiego.

W tym sezonie teatr wznowił z całym pietyzmem „Wesele” Wyspiańskiego, które w ciągu lat doczekało się fenomenalnej jak na Kraków cyfry, 152 przedstawień.

Dla zabezpieczenia teatrowi pewnego dochodu w urlopowym dla całego personalu miesiącu sierpniu, teatr wynajęto imprezie operetkowej p. Niewiarowskiej, po bezowocnych staraniach o sezon opery katowickiej.

Impreza ta wypadła dobrze, teatr zaś zyskał tytułem czynszu 17.000 zł.

Mimo wyteżającej pracy artystycznej teatru, publiczność skutkiem stagnacji gospodarczej w kraju, w dalszym ciągu wstrzymywała się od wydatku na teatr. Doszło do tego, że do rzadkości należały komplety na premierach, a często w niedzielę i święta zaledwie połowa widowni była zapelniona.

Jedynie silną frekwencją cieszyły się nieliczne występy Solskiego, Smosarskiej, Moissiego, z czego jednak zysk teatru nie był większy z powodu obciążenia przedstawień znacznymi należnościami za występy.

Świętem teatralnym był jubileusz Ludwika Solskiego w „Panu Jowialskim”. — Znakomity ten artysta, który dwadzieścia kilka lat pracy scenicznej poświęcił Krakowowi, obchodził 50-lecie swej pracy zawodowej.

Według zamknięcia rachunkowego za ten sezon wydatki wynosiły . . . . . 850.794 zł. 58 gr.
dochody „ . . . . . 491.011 „ 04 „
gmina dopłaciła faktycznie . . . . . 345.492 zł. 65 gr.
brakującą zaś resztę w kwocie 14.290.89 zł. teatr zmuszony był przerzucić na rachunek bieżącego sezonu.

I znowu na małą pociechę można powiedzieć, że w innych miastach były znacznie większe deficyty teatralne.

Zwiększenie deficytu w głównej mierze przypisać należy spadkowi wartości złotego, częściowo zwiększył się on również i z tego powodu, że w uzasadnionej nadziei, że frekwencja teatralna wzrośnie wskutek zamknięcia „Bagateli”, doangazowano, na najniższe wprawdzie gaże, kilka osób z tamtego personalu, pozbawionych w ostatniej chwili pracy i pozostawionych bez ich winy na bruku. Zresztą, jak nie w tej, to w innej formie gmina byłaby niewątpliwie zniewoloną przyjść im z pomocą.

Cyfra faktycznego niedoboru nie byłaby ścisłą, gdyby pominięto milczeniem długi teatralne. W rachunku bilansu znajdujemy pozycję w koncie wierzycieli 77.128 zł. 25 gr. — Są to długi z poprzednich i ostatniego sezonu, na które się składają wiszące należności podatkowe, kasy chorych, zakładu pensyjnego, zakładu ubezpieczeń od wypadków, drukarni związkowej za afisze i gazowni miejskiej za węgiel i koks. Długi te upłaca teatr częściowo z bieżących dochodów. — Nie jest to jednak rozstrzygnięcie sprawy, gdyż przez to teatr nie płaci bieżących należności.

Pozycja ta powinna być wyrównana z pieniędzy gminnych, w formie dodatkowego kredytu, by wreszcie

zwolnić teatr od ciężaru, który nie pozwala mu na regularne spłaty bieżących pretensyj, a naraża na dopłacanie odsetek zwłoki.

W sezonie tym zakończył swą 8-letnią działalność w charakterze dyrektora teatru p. Teofil Trzcński.

Dyr. Trzcński miał trudne zadanie kierowania sceną w okresie dla rozwoju teatru najmniej sprzyjającym. Mimo to zdołał on w czasie swego urzędowania, wykazać wybitne zdolności literacko-artystyczne, dając Krakowowi szereg pierwszorzędnych atrakcyj. — Niemalą jego zasługą było wprowadzenie na scenę nowych talentów autorskich. Pierwszorządne zaś jego walory reżyserskie pozwoliły mu wychować szereg młodych sił aktorskich, które dziś na innych scenach cieszą się powodzeniem.

Te artystyczne walory dyr. Trzcńskiego, skłoniły Zarząd miasta do wdrożenia z nim pertraktacji o przedłużenie kontraktu z gminą na następny okres. Niestety, mimo usilnych zabiegów, dyr. Trzcński mając skądinąd lepsze oferty, nie cofnął poprzedniej swej decyzji opuszczenia Krakowa.

Tymczasowy Zarząd miasta nie chcąc dopuścić do przewlekłego „interregnum”, co zawsze jest nader szkodliwe dla teatru, zrezygnował ze zwykłej drogi konkursu i zdecydował się zamianować dyrektorem teatru znanego artystę, Krakowianina, Dra Zygmunta Nowakowskiego, na okres trzechletni, z prawem corocznego wypowiedzenia umowy przez Radę miejską, na wniosek komisji teatralnej.

Mógłby ktoś powiedzieć, że teatr właściwie jest źle prowadzony! Cóż bowiem łatwiejszego, jak sięgnąć do systemu, którego się trzymało przed wojną i na podstawie przecięcia dochodów z biletów wstępu, przyjąć dochód roczny, z którego 70% przeznaczyć na personal, resztę zaś na kosztą prowadzenia teatru.

Skoro więc w ubiegłym sezonie z biletów uzyskano 325.822 zł. 24 gr. czyli miesięcznie okragło 30.000 zł., z innych źródeł dochodu, jak afisz 1.000 zł., z garderoby 4.000, z kasy zamawiań 1.000, razem 6.000, czyli łącznie 36.000 zł. miesięcznie — przeto należałoby na personal przeznaczyć owe 70% tj. 25.200 zł. miesięcznie i teatr pracowałby bez deficytu.

Otóż tak nie jest i być nie może. Tego stosunku w obecnych czasach w żadnym teatrze nie da się osiągnąć. Gaże personalu pochłaniają cały dochód z biletów, a nawet go przekraczają.

Dzieje się to z tego powodu, że chociaż aktorów jest wiele, może nawet za dużo — skoro kilkuset jest bezrobotnych, to jednak artystów odpowiedzialnych za artystyczne wykonywanie swych ról, jest naogół mniej, tak, że większe teatry zmuszone są dobijać się o nich, co wytwarza zwykłą płac. Dlatego dobrego aktora czy aktorki nie można dostać poniżej 1.000 zł. miesięcznie — średniego poniżej 600 zł.

Gdy się następnie z ołówkiem w rękę, przy bardzo skrupulatnym rachunku, zestaw listę personalu, okaże się, że personal takiego teatru jak krakowski musi pochłoniąć miesięcznie około 34.000 zł., do tego dodać trzeba personal robotniczy 11.000 zł. miesięcznie, orkiestrę antraktową, bez której teatr jednakże obejść się nie może, 2.000 — Razem 47.000 zł. miesięcznie. Wydatki na prowadzenie teatru 14.000 zł. mies. Razem 61.000 zł. mies. I to dopiero będzie najskromniejszy budżet teatru, który ma obowiązek stać na wysokości swego zadania.

W tym szkicu budżetowym pominięto konieczne wydatki na stałe inwestycje teatralne. Wszak teatr jest instytucją nawskróś modernistyczną i przy jego prowadzeniu nie można tak, jak przy innych przedsiębiorstwach, przez szereg lat nie czynić żadnych wkładów, tylko prowadzić gospodarkę eksploatacyjną. Takiego systemu tu zastosować się nie da. Teatr musi iść za postępem czasu, a nowe sztuki wymagają nowych opraw i nowych urządzeń, co znowu musi kosztować.

Minęły już owe przedwojenne czasy, gdzie to w jednych i tych samych dekoracjach i meblach grano szereg sztuk. Dziś każda premiera musi mieć swoje dekoracje, a co druga swoje meble. W rezultacie deficyt teatru nie jest zawiniony przez złą gospodarkę. Owszem gospodarka teatru krakowskiego od szeregu lat jest prowadzoną rozumnie i oszczędnie. Największy jednak genjusz finansowy nie potrafi wydatków miesięcznych, jak wyżej obliczono na 61.000 zł. pokryć bez reszty w przewidywanym miesięcznym dochodzie 36.000 zł. Zawsze miesiąc w miesiąc zabraknie 25.000 zł.

Trzeba zatem stwierdzić, że w obecnych czasach do teatru, stojącego na wyżynie artystycznej, od którego wymaga się spełniania pewnych zadań kulturalnych, dopłacać trzeba i to pokaźne nawet kwoty. Idzie tylko o to, kto ma płacić? Niewątpliwie nikt nie znajdzie osoby prywatnej, któraby się podjęła tego zadania. Pozostaje tylko gmina, na której ciąży społeczny obowiązek troski o zaspokajanie potrzeb duchowych ludności.

Skoro zatem dopłata do teatru spoczywa na barkach gminy, to pozostaje jeszcze tylko do zdecydowania, czy gmina ma to czynić bezpośrednio — prowadząc teatr we własnym zarządzie, czy też pośrednio — dzierżawiąc go osobie trzeciej.

Jeden z wybitnych dyrektorów dwu teatrów warszawskich, otrzymał w dzierżawę teatr miejski w Łodzi. Warunki prowadzenia tego teatru są dla dzierżawcy wprost idealne, gdyż z powodu niewielkiej odległości i częstej komunikacji ze stolicą, część aktorów jest zaangażowaną na teatry warszawskie i łódzki teatr, przez co wydatek na gaże uległ poważnej redukcji. — Również przewożenie dekoracji, mebli i rekwizytów jest daleko łatwiejsze, niż sprawianie ich na miejscu. — Mimo to gmina miasta Łodzi musiała swemu dzierżawcy zagwarantować dopłatę do teatru przeszło 300.000 zł. rocznie.

Ten klasyczny przykład, jakoteż namiętna i wielka kilkudniowa debata w prasie i na Radzie miejskiej we Lwowie na temat dzierżawy, która zakończyła się uchwałą prowadzenia teatru lwowskiego nadal w zarządzie gminy, powinny przechylić opinię publiczną raczej na stronę systemu prowadzenia teatru we własnym zarządzie gminy.

Szłoby jedynie o to, by teatr prowadzić jak najintensywniej i dopłatę gminy ograniczyć do minimum.

Tu na pochwałę teatru zaznaczyć należy, że Dyrekcja i zespół artystyczny pracują bardzo wydatnie, a nawet częste zalegania z wypłatami gaż w terminie, nie wpływają deprymująco na pracę. Świadectwem tego wysiłku pracy teatru jest fakt dawania premier w każdą sobotę. Wyjątkowo tylko i to z nader ważnych powodów teatr odstępuje od tej zasady.

Ponadto daje się popołudniówki, szkolne, popularne — gra się sztuki wesołe i poważne. Z wielkiego repertuaru obcego i swojskiego — daje się wznowienia t. zw. „szlagerów“ i szereg nowości.

Pomimo tych wysiłków artystycznych frekwencja się nie podwyższa. Obniżanie zaś ceny miejsc nie doprowadziłoby do pożądanego rezultatu, gdyż wedle obliczenia przeciętnie teatr uzyskuje z każdego przedstawienia 860 zł. Gdyby zatem ceny obniżono do obecnych cen popularnych, to wówczas chcąc uzyskać wspomniany poprzednio dochód ze spektaklu, musiałoby się teatr wysprzedawać w $\frac{3}{4}$ częściach na każde przedstawienie, co znowu z praktyki okazuje się wprost nie do pomyslenia.

W rezultacie dochodzimy do ostatecznych wniosków:

- 1) że teatry wszędzie przechodzą kryzys finansowy i artystyczny;
- 2) że publiczność mniej uczęszcza do teatru niż dawniej;
- 3) że teatr, który ma stać na pewnej wyżynie artystycznej i spełniać swoje zadania kulturalno-oświatowe, musi być deficytowy;
- 4) że dopłata do teatru jest koniecznością bez względu na to, czy teatr prowadzi gmina, czy dzierżawca;
- 5) że własny zarząd wykazuje większy interes gminy, niż dzierżawa, a to ze względu na wpływ na kierunek artystyczny, nadzór finansowy i wzrost majątku miejskiego w inwentarzu teatralnym.

Na zakończenie sprawozdania należy w interesie jasnego postawienia kwestji owej dopłaty do teatru z funduszy miejskich, co nawiasem mówiąc specjalnie w Krakowie traktowane jest z pewnego rodzaju wstydlivością — omówić sprawę deficytu z punktu widzenia rozwoju dochodów gminnych z podatku od kin.

Na pozór zdawałoby się, że to są sprawy zupełnie różne i że nie sposób łączyć ich ze sobą.

Otóż tak nie jest. — W budżecie miejskim na r. 1914 preliminowano z podatku od widowisk 147.000 kor., do budżetu za r. 1927 wstawiono z tego tytułu 800.000 zł.

Ten niepomierny wzrost nie jest tylko wykładnikiem odpowiedniego podwyższenia podatku. Przypisać go natomiast należy większej liczbie kin i kolosalnemu wprost wzmoczeniu frekwencji. — Kina są pełne, teatry często niemal puste.

Gdy więc w roku 1914 gmina do teatru nie dopłacała, to dlatego, że publiczność przez uczęszczanie do teatru, teatr ten wydatnie popierała, ale zato gmina z widowisk miała dochodu zaledwie 147.000 kor.

Obecnie, skoro ta sama publiczność z teatru przeczuciła się ku kinom — gmina musiała zacząć tracić na teatrze, zyskując tem samem na zwiększonym wpływie z kinów 800.000 zł. których w innym wypadku nie byłaby stanowczo uzyskała.

W tem zwiększeniu dochodów mieści się faktycznie niedobór teatralny, wywołany ubytkiem publiczności. Gmina więc niejako pośredniczy w normalnym rozkładzie dochodów z kin, pokrywając niedobory teatralne.

Po wyczerpaniu całokształtu sprawy teatralnej, wyjaśnić należy, że z budżetu na r. 1926 wyczerpał teatr miejski kredyt dodatkowy do dz. XI. wyd. nadzw. poz. 20 w kwocie 160.000 zł. na dopłatę gminy do teatru m. za czas od 1 stycznia do 31 sierpnia 1926 po 20.000 zł. miesięcznie, nadto kwotę 110.000 zł. z kredytu dodatkowego do tegoż działu, uchwalonego przez Tymczasowy zarząd miasta w dniu 26 maja 1926 r., wreszcie pobrał a conto budżetu na r. 1927 kwotę 50.000.

Wniosek Komisji teatralnej:

Rada miasta uchwali:

„Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie o działalności teatru m. im. J. Słowackiego w Krakowie za okres ostatnich 3-ich sezonów“.

Sprawozdanie rm. Dr. Langa przyjęła Rada m. oklaskami.

Rm. Holeksa w sprawie formalnej zgłasza wniosek, aby sprawę pokrycia niedoboru w teatrze miejskim im. J. Słowackiego cofnąć z porządku dziennego, gdyż nie doręczono Radcom m. tekstu wniosku.

Prezydent miasta ogranicza sprawę tylko do sprawozdania z działalności Teatru miejsk. w ostatnich trzech sezonach.

W otwartej dyskusji Prezydent m. udziela głosu Dyrektorowi teatru p. Dr. Nowakowskiemu, który przemówił w te słowa:

„Przedewszystkiem pragnę gorąco podziękować Panu Prezydentowi za to, że dał mi możliwość przedstawić się Szanownym Panom, oraz p. Radcy Langowi za tak świetną obronę interesów tej sceny, której zostałem dyrektorem.

Świadom jestem ogromu odpowiedzialności, jaki spadł na mnie razem z tym zaszczytem, któremu postaram się sprostać wedle najlepszych mych sił, wiedzy i sumienia. Objąłem teatr w momencie, gdy trudności omawiane przed chwilą, spiętrzyły się w sposób wręcz katastrofalny, wywołując w całym niemal świecie groźny, przechodzący w stan chroniczny, kryzys teatralny. Jego źródła i przyczyny gospodarczej natury wyłożył przed chwilą wyczerpująco referent Komisji teatralnej, pozostaje mi więc jedynie wykazać współczynniki kulturalne i artystyczne tegoż przesilenia, występujące w specyficzny sposób na gruncie naszego miasta.

Po pierwsze Kraków, o czym powszechnie wiadomo, stracił niezmiernie wiele na rzecz stolicy. Proces jego deprecjacji kulturalnej, rozpoczęty jeszcze przed wojną, nasilił się z chwilą powstania Państwa Polskiego i trwa z niesłabnącem natężeniem po dzień dzisiejszy. Kraków artystyczny, literacki i naukowy cierpi stale na wpływ wybitniejszych jednostek, skutkiem ich emigracji do stolicy. Tę dostojną ale kosztowną rolę rezerwoaru obsługującego całą Polskę, pełnimy nadal — przyczem z pewnym pesymizmem skonstatować wypada, że przybytek sił młodych nie dorównuje eksportowi. Przy tej ogólnej zniżce teatr im. J. Słowackiego nie myśli kapitulować i broni zawzięcie swego honoru. — Jesteśmy (a może tylko chcemy być) w tem stosunkowo niewielkim mieście sceną stołeczną, a raczej, jak się okaże za chwilę, w ambicjach swoich dystansującą sceny stołeczne.

Wyznaje, że brak środków nie pozwala nam na angażowanie reklamowanych czy też przereklamowanych sił stołecznych, musimy zatem hodować talenty młode, kładąc główny nacisk na pracę zespołową, reżyserską i pedagogiczną. Niemniej udało mi się w sezonie bieżącym odzyskać dla Krakowa jednego z najwybitniejszych aktorów polskich p. Józefa Sosnowskiego, który dzięki wspomnieniom bezpośredniej, bliskiej współpracy ze Stanisławem Wyspiańskim nawiązuje nić tradycji do tej najświetniejszej epoki naszego teatru. Na wymienieniu tego jednego, jedynego prawdziwie, ale w sferach fachowych naprawdę wielkiego nazwiska poprzestaję, zwłaszcza, że inne w tym sezonie pozyskane siły, dały

się już poznać Szan. Panom z całego szeregu kreacji, przychylnie, a nawet entuzjastycznie przyjętych przez prasę i publiczność.

Teatr nasz jest dziś de facto jedynym teatrem dramatycznym w naszym mieście, skutkiem czego pełnić musi równocześnie kilka zadań, rozdzielonych gdzieindziej na cały szereg instytucyj. Wynika stąd, że powinienby być równocześnie czemś w rodzaju Komedji francuskiej, teatrzykiem bulwarowym, eksperymentalnym teatrem awangardy, misterjum a la Oberammergau i przybytkiem obchodów narodowych... Jak Szan. Panowie widzą, skala wymagań wcale szeroka, mimoto przebiegamy ją krokiem lekkim, starając się o maksymalną rozmaitość i błyskotliwość programu.

Jeśli mowa o trudnościach, niepoślednią odgrywa rolę to, o czym już mimochodem wspomniałem, mianowicie gruntownie zmieniona apercpcja słuchaczy. W zakresie rozrywkowym kina, kabarety i dancingi przyzwyczaiły publiczność do wrażeń jaskrawych, których głodu teatr nasz niema wcale zamiaru zaspokajać, w zakresie zaś repertuaru literackiego fakt wyzwolenia Polski uczynił nieaktualną całą literaturę martyrologiczną, którą do ostatnich jeszcze lat prawie wyłącznie karmiła się i żyła scena krakowska. Jak wszędzie, tak i od sceny domagamy się nastrojów aktywnych, twórczych, konstrukcyjnych. Dlatego „gwoździem“, prawdziwym clou sezonu, jak dotychczas przynajmniej, stała się realizacja wyzwolenieckiego hymnu wawelskiej wizji zmartwychwstania „Akropolis“. Wiadomo Szan. Panom, że fakt ten opinia powszechna uznawała za najdonioślejsze polskie zdarzenie teatralne ostatnich kilku, jeśli nie kilkunastu lat. Wyczytaliśmy w prasie miejscowej wyrażenia takie, jak: „Rosnący z każdym aktem podziw, radość i wdzięczność“, „Kraków stał się znów przodującą sceną w Polsce“, „Cześć wam wszystkim! Obdarzyliście nas panowie parogodzinny chorałem nadobłocznie pięknego życia“.

Z dawno niesłyszaną w Polsce zgodnością rozebrzmiała cała polska prasa, fachowo teatralna, literacka i codzienna od idącej w nieskończoność gradacji pochwał, takich jak: „Sukces przechodzący najzuchwalsze nadzieje; światło poezji; komunja dusz; najtrudniejsze z zadań teatru współczesnego; heroizm“ i t. d. i t. d.

Idąc z prądem czasu, odnowiliśmy „Betleem polskie“ z zabawnym widowiskiem kolendowem żaków i jokulatorów sowizdrzalskich, „Pastorałką“ Leona Schillera. Nawet nastrój zaduszkowy odmłodził dzięki niebiańskim zachwytom „Hanusi“ Hauptmanna. Wreszcie spłacając dług Patronowi naszej sceny, otwarliśmy sezon „Księciem Niezłomnym“.

To narazie w zakresie repertuaru wielkiego. Dalsze nasze zamiary przewidują obie części „Fausta“ w przekładzie Emila Zegadłowicza, zagrane w jeden wieczór w inscenizacji dotychczas u nas nieznanej, pyszny Rostandowski hymn, wyśpiewany na cześć niespożytych sił sprzymierzonego geniuszu rasy gallickiej, „Cyrano de Bergerac“. Wreszcie jeden Szekspir („Kupiec Wenecki“) i jeden Molier („Sawantki“) w przekładzie Lucjana Rydla.

W zakresie współczesnego repertuaru rodzimego są już w przygotowaniu nowe sztuki Zegadłowicza, Perzyńskiego, Pawlikowskiej i innych.

Z autorów zagranicznych współczesnych i o kilka wieków starszych przewinie się przez tę scenę tłum niewidzianych postaci różnej płci, nacji, wyznania i idei:

Chińczycy (już jeden Li-king-tao, autor „Kredowego Koła“, zbiera oklaski na niewidzianych dawno kompletach), Indusi (Kalidasa), Grecy (Arystofanes z orgjastycznie karnawałowem „Babiem Kołem“), Amerykanie (O'Neill), oczywiście Francuzi (Sarmant, Géraudy), Belgijczycy (Crommelyrck), Włosi (Niccodemi, Fraccaroli), Niemcy (Mohr, Kaiser), Holender (Heiermanns) — na deser wreszcie jeden „bolszewik“ (Toller) i jeden dobry katolik — neofita (Werfel). Wszystko figury nieznanne w Polsce, o mniej lub więcej egzotycznie brzmiących nazwiskach, sam kwiat współczesnego dramatopisarstwa, jego awangarda w zakresie idei i formy. Jedną z nowości sensacyjnych, „Dyktatora“ J. Romains'a, zagraliśmy w trzy tygodnie po premierze paryskiej, na trzy miesiące zaś przed wiedeńskim Burg-teatrem. To samo dotyczy głośnej sztuki francuskiej Raynal'a „Grób Nieznanego żołnierza“, którego wystawienie, zresztą z najlepszym skutkiem, my jedni w Polsce zaryzykowaliśmy.

W zakresie nowości rozrywkowych unikaliśmy i unikać będziemy nadal okazów gorączkowej erotyki, którą publiczność znajduje w nadmiarze gdzieindziej. Dlatego czerpiemy z zaniedbanego u nas dotychczas, a tak specyficznego humoru angielskiego i amerykańskiego, który okazał się nadzwyczaj suggestywny („Kłopoty geniusza“ Bennetta i „Cały dzień bez kłamstwa“ Montgomery'ego), albo też sięgamy w sferę uczuć pogodnych, staroświecko niemal uśmiechniętych, w stosunku do których wrażliwość dzisiejszego widza, — zapewne siłą kontrastu — okazuje się nadspodziewanie chłonna, czego dowodem „Proboszcz wśród bogaczy“, rekordowy faworyt sezonu.

Pracujemy w tempie wzmożonem. Z powodów natury organizacyjnej zaczęliśmy sezon dopiero 16. września, zatem dwa z górą tygodnie później niż w sezonie ubiegłym. Mimo to pod koniec grudnia daliśmy 13 premier, wobec zeszłorocznych 9 wystawionych w tym samym okresie. Teatr jest dziś szkołą pracy, pracy nie na żarty. Personal próbuje równocześnie w dwóch, czasem nawet trzech zespołach, próby zaś trwają od wczesnego przedpołudnia często pod wieczór, przyczem generalne zaczynają się po spektaklu i kończą często nad ranem. W teatrze panuje doskonały duch i powszechna radość pracy.

W końcu mogę zapewnić Szan. Panów, że otrzymanej subwencji nie roztrwonię, najlepszą zaś gwarancją w tej mierze stanowi fakt, że zawsze mam obok siebie dyr. Mikuckiego, człowieka znanego z bezwzględnej oszczędności“.

Przemówienie Dyr. Nowakowskiego przyjęła Rada m. gorącemi oklaskami.

W dyskusji jaka wywiązała się na ten temat zabierali głos:

Rm. Dr. Klimecki, który stanął na stanowisku, że miasto powinno zrzec się prowadzenia teatru we własnym zarządzie, bo nie ma funduszków na pokrycie niedoboru.

Rm. Haecker zaś oświadczył się za utrzymaniem teatru w rękach miasta. Miasto nie powinno zdaniem mówcy jak i szerokiego ogółu wyzbywać się utrwalonej tradycji w utrzymywaniu kultury Krakowa. Pochwała stanowisko Prezydium miasta w dokładaniu starań o uzyskanie funduszków na cele teatru miejskiego.

Przewodnictwo obejmuje wiceprezyd. m. inż. Sare.

Rm. Dr. Julian Nowak domagał się ścisłego ustalenia sum, jakie miasto może przyznać na pokrycie niedoboru teatru.

Rm. Oplustil domagał się dawania częstych przedstawień po cenach popularnych.

Poglądy rm. Klimeckiego podzielił rm. Dr. Ehrenpreis domagając się wydzierżawienia teatru względnie wynalezienia jakichś nowych norm imprezy, któreby nie przyniosły zbyt wielkiego deficytu. Jest zdania, że teatr miejski powinien prosperować w prywatnych i przedsiębiorczych rękach, podobnie jak prosperuje teatr „Nowości“ przy ul. Rajskiej.

Rm. Pachonński omawiał sprawę frekwencji w teatrze przez zainteresowanie młodzieży szkolnej.

Rm. Kęsek proponował raz na miesiąc bezpłatne przedstawienia dla publiczności uboższej.

Rm. inż. Adelman popierał wywody rm. Dr. Ehrenpreisa.

W odpowiedzi na kwestję, poruszone w dyskusji, zabrał głos Prezydent m. inż. Rolle, polemizując z wszystkimi mówcami i udzielając wyczerpujących wyjaśnień dotyczących teatru im. Słowackiego.

Przewodnictwo obejmuje Prezydent inż. Rolle.

Po końcowem przemówieniu referenta rm. Dr. Langa, sprawozdanie komisji teatralnej przyjęła Rada m. do zatwierdzającej wiadomości.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godz. 9:45 w nocy.

Posiedzenie zwyczajne (dalsze) 170 w kad. XVII. z dnia 20. stycznia 1927.

Obecni: Przewodn. Prezydent m. inż. Karol Rolle.

Wiceprezyd. m. Witold Ostrowski.

„ inż. Józef Sare.

„ Dr Ludwik Schneider.

„ Dr Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m.: Franc. Strasik.

Radców miejskich obecnych 73.

Początek posiedzenia o godz. 6 popołudniu.

I. Dalszy kredyt 100.000 zł. na uruchomienie piekarni miejskiej.

Imieniem Sekcji VIII. i II. wiceprez. m. Dr. Wielgus po dłuższem i treściwem uzasadnieniu wnosi: Rada miasta uchwali:

1. Upoważnia się Prezydenta miasta do zaciągnięcia z funduszków państwowych pożyczki na wykończenie i uruchomienie piekarni miejskiej w dalszej kwocie 100.000 zł. tj. wraz z pożyczką w kwocie zł. 250.000, zaciągniętą na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 16. września 1926 r. do łącznej wysokości 350.000 złotych pod warunkami jakie określi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych względnie Ministerstwo Skarbu, ewentualnie Instytucja Finansowa, której wspomniane Ministerstwa zrealizowanie danej pożyczki przekażą.

2. Dokumenty pożyczkowe podpiszą obok Prezydenta miasta względnie jego zastępcy Pp. Radcy miejscy:

Dr Marjan Lang i Djonizy Matula, względnie w razie przeszkody u jednego z nich Pp. Radcy miejscy Zygmunt Siemek i Bernard Wachtel. (L. prez. 8094/926).

W dyskusji zabierali głos Rm. Puchałka, który zgłasza wniosek:

Wobec tego, że ciężary spadające na Gminę miasta i jej obywateli z tytułu zakupna i urzędnika piekarni mechanicznej stale wzrastają i nie widać kresu tego wzrostu, oraz wobec tego, że również po uruchomieniu piekarni będzie musiała Gmina pokrywać znaczne coroczne niedobory, Rada miasta uchwali:

„Wzywa się Prezydium do rozpatrzenia sprawy ewentualnej sprzedaży obiektów przeznaczonych na piekarnię mechaniczną, a równocześnie do rozpoczęcia pertraktacji o zakupno względnie wydzierżawienie na cele miasta piekarni wojskowej, oraz do przedłożenia wyników rozważań Radzie miejskiej w terminie możliwie najbliższym“.

Rm. Dr Rosenzweig wykazuje, że gmina będzie miała wielką korzyść z zakupna piekarni — regulując temsamem ceny pieczywa.

Po przemówieniu rm. Popiela, Dr Rowińskiego, wicepr. m. Dr Wielgus udzielił szczegółowych wyjaśnień na poruszone sprawy przez mowców w dyskusji.

W głosowaniu wnioski Sekcji VIII. i II. uchwalono.

Wniosek rm. Puchałki odrzucono.

II. Uzupełniający wybór 1 członka i zastępcy do komisji szacunkowej podatku dochodowego na rok 1927—1929.

Referent wiceprez. Dr Wielgus po ustnem przedstawieniu proponuje na członka p. Jana Jaworskiego, zaś na zast. członka p. inż. Wacława Krzepowskiego.

Rm. Kęsek proponuje na członka p. Józefa Batkę na zast. p. Dr Józefa Emilewicza.

Wobec braku jednomyślności Przewodn. Prez. Rolle zarządza głosowanie kartkami — powołując na skrutatorów rm.: Engelscha, Kęska, i Pachonńskiego.

Na 59 głosujących na członka p. Jan Jaworski otrzymał 30 głosów, p. Józef Batko 27 głosów, p. inż. Wacław Krzepowski 2 głosy.

Na zastępcę p. inż. Krzepowski otrzymał 33 głos., p. Dr J. Emilewicz otrzymał 20 głosów, p. J. Batko otrzymał 2 głosy, p. Jaworski otrzymał 1 głos, p. Matula otrzymał 1 głos.

Wobec powyższego głosowania Przewodniczący Prez. Rolle oznajmił Radzie m., że członkiem do powyższej komisji wybrany został p. Jan Jaworski, zaś zastępcą p. inż. Wacław Krzepowski.

(L. 18933/926 II.).

Przewodnictwo obejmuje wiceprez. m. Ostrowski.

III. Przydział radców miejskich do Sekcji i Komisji.

Imieniem Komisji Matki, Prezydent m. inż. Rolle wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Przydzielić do Sekcji I. i VII. radcę m. Zygmunta Siemka w miejsce wiceprezydenta m. Witolda Ostrowskiego.

II. Przydzielić do Sekcji IV. radcę m. Dr. Fryderyka Zolla w miejsce wiceprezydenta Dr. Ludwika Schneidra.

III. Przydzielić do Komisji dla zakładów przemysłowych radcę m. Karola Breuera w miejsce wiceprezydenta m. Witolda Ostrowskiego.

IV. Przydzielić do Komisji Muzeum Przemysłowego radcę m. Zygmunta Siemka w miejsce wiceprezydenta m. Witolda Ostrowskiego.

V. Zwiększyć liczbę Członków Komisji Muzeum Przemysłowego z 5-ciu na 8-miu i przydzielić do niej radców m. Inż. Leonarda Nitscha, Inż. Franciszka Drobnika i Inż. Aleksandra Adelmanna.

VI. Powiększyć liczbę Członków Komisji Rekursowej z 12-tu na 18-tu i powołać do niej radców miejskich: Dr. Franciszka Mussila, Inż. Adama Czunkę, Dr. Mieczysława Kaplickiego, Inż. Leonarda Nitscha, Inż. Jana Perosia i Inż. Artura Romanowskiego.

VII. Przyznać Komisji Statystycznej charakter odrębnej Komisji Rady miasta obsadzonej z grona całej Rady i powołać do niej radców miejskich: Inż. Franciszka Drobnika, Dr. Józefa Muczkowskiego, Dr. Adolfa Grossa, Dr. Adama Müllera, Ks. Jana Masnego, Dr. Alfreda Szolajskiego, z poza Rady zaprosić profesora U. J. Dr. Kazimierza Kumanieckiego.

(L. prez. 154/927).

Rm. ks. Kasprzyk zgłasza wniosek:

Na czas obrad nad budżetem powiększa się liczbę Członków Sekcji II. przez delegatów z innych Sekcji. Powierza się Komisji Matce uformowanie tej powiększonej Sekcji.

Rm. Puchałka zgłasza wniosek:

Powiększa się Komisję dla Zakładów przemysłowych do liczby 36.

Wnioski zamieszczone pod punktem III. z poprawką rm. ks. Kasprzyka i rm. Puchałki uchwalono.

Przewodnictwo obejmuje Prez. m. Inż. Rolle.

IV. Upoważnienie dla Komisji Zakładów przemysłowych.

Imieniem Prez. miasta Sekcji II. i III. r. m. Dr. Szolajski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Celem uproszczenia administracji Miejskich Zakładów przemysłowych a mianowicie: Gazowni, Elektrowni Wodociągu, Zakładów ceramicznych, przelewa Rada miasta na zasadzie postanowienia § 82 statutu miejskiego aż do odwołania na Komisję dla Zakładów miejskich te prawa i atrybucje statutem Radzie miejskiej zastrzeżone, które mają zastosowania w zarządzaniu odnośnymi zakładami, zastrzegając sobie jednocześnie:

1. Uchwalanie budżetów rocznych.
2. Zatwierdzanie zamknięć rachunkowych.
3. Sprawy nabywania, pozbywania i obciążania nieruchomości.
4. Sprawy zaciągania pożyczek.
5. Uchwalanie wszelkich inwestycji nieobjętych budżetem a przekraczających razem kwotę 50.000 zł.
6. Ustanawianie etatu posad i płac urzędników i niższych funkcjonariuszy.

(L. prez. 5476/926)

Rm. Dr. Rowiński zgłasza poprawkę:

Dodać jako punkt 7.

Podniesienie opłat za świadczenia gazowni, elektrowni i wodociągu.

Rm. Dr. Rosenzweig zgłasza wniosek:

Do Rady miejskiej należy ustanowienie wysokości cen prądu, gazu i opłat za wodę dla mieszkań i lokali.

Rm. Holeksa popiera wniosek rm. Dr. Rowińskiego.

Po udzieleniu wyjaśnień przez Prez. m. Rollego i referenta rm. Dr. Szolayskiego wnioski Prezyd. m., Sekcji II. i III. uchwalono.

Wnioski rm. Dr. Rowińskiego i Dr. Rosenzweiga odrzucono.

V. Gwarancja dla Funduszu emerytalnego Krakowskiej Spółki Tramwajowej.

Imieniem Prezydenta miasta, Sekcji II. i III. radca miej. Dr. Müller wnosi:

Rada miasta uchwali:

Gmina miasta Krakowa udziela Krakowskiej Spółce Tramwajowej gwarancji na dopełnienie świadczeń statutem emerytalnym pracowników Krakowskiej Spółki Tramwajowej objętych przez Fundusz emerytalny pracowników tejże Spółki, względnie przez Krakowską Spółkę Tramwajową — a to w razie zatwierdzenia wspomnianego statutu emerytalnego przez powołane do tego Władze. (L. prez. 8323/26).

Rm. Ks. Kasprzyk zgłasza rezolucję:

Wzywa się Prezydium do przedłożenia Radzie m. sprawozdania ze stanu Krakowskiej Spółki Tramwaj. bilansu, jak również przedstawienia programu rozbudowy tramwaju w mieście.

Rm. Drozdowski zgłasza rezolucję:

Poleca się Świątnemu Prezydium obmyślenie połączenia cmentarza z tramwajami do ulicy Warszawskiej.

Po wyjaśnieniu wiceprez. m. Inż. Sarego, wnioski Prezydenta miasta oraz Sekcji II-ej i III-ej uchwalono.

Rezolucję rm. ks. Kasprzyka odesłano do Prezydium.

Rezolucję rm. Drozdowskiego przekazano Komisji tramwajowej.

VI. Zmiana firmantów dla Elektrowni i Gazowni miejskiej.

Imieniem Prezydenta miasta, Sekcji III-ej, starszy radca Mgtu Przeorski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Wykreślić z rejestru handlowego zmarłych firmantów Elektrowni i Gazowni miejskiej: Dr. Juliusza Leo, Jana Kantego Federowicza, Dr. Ernesta Bandrowskiego i Inż. Mieczysława Dąbrowskiego — a w miejsce ich wpisać: Dr. Piotra Wielgusa, Witolda Ostrowskiego i Dr. Ludwika Schneidra. (L. prez. 6843/926).

Uchwalono.

VII. Nabycie od Godela i Salomei Matznerów gruntu pod ulicę Salinarną w dz. XXII.

Imieniem Sekcji I-ej i Komisji podgórskiej rm. Breuer wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Na cele uregulowania ulicy Salinarnej w Dz. XXII.

nabyć od Godela i Salomei Matznerów część parcel lkat. 451 i 452 lwh. 47 Dz. XXII. oznaczonych na planie sytuacyjnym Budownictwa miejskiego B. z dnia 18 maja 1925 r. kolorem ceglastym o powierzchni około 182 m. kw. za cenę po 12'50 (dwanaście złotych 50 gr.) w kruszcu za jeden metr kwadr., przyjmując wartość wewnętrzną jednego złotego równą wartości 9/31 gr. czystego złota w myśl rozp. Prez. Rzplitej Polskiej w dnia 20 stycznia 1924 r. Nr 7, poz. 65, Dz. u. Rz. P. a to pod następującymi warunkami:

1. Grunt powyższy nabywa Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.

2. Cena kupna zostanie wypłacona przy podpisaniu kontraktu.

3. Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przesunąć parkan znajdujący się na parceli lkat. 452 do linii regulacyjnej ul. Salinarnej własnym kosztem t. j. Gmina poniesie kosztu robocizny, potrzebnego zaś materiału dostarczy p. Matzner.

4. Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta mapek i pomiarów poniesie Gmina m. Krakowa.

II. Cenę kupna oraz koszty przesunięcia parkanu pokryć z Działu VI. z pozycji „Zakupno gruntów pod regulację ulic“ budżetu na r. 1927.

III. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m. względnie jego zastępcy, pp. radców miejskich Karola Breuera i Karola Łuczke, a w razie przeszkody u któregośkolwiek z nich, pp. radców miej. Inż. Wilhelma Sperro i Adolfa Ehrlicha.

Uchwalono.

(L. M. 8924/26 I.)

VIII. Sprzedaż Spółce akc. „Herbewo“ parcel gm. pofort. w dz. XVII.

Imieniem Sekcji I. i Komisji gruntowej Radca miej. Potuczek wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Sprzedać Spółce akcyjnej „Herbewo“ (Herliczka, Bełdowski, Wołoszyński) Zjednoczone fabryki tutek i bibulek w Krakowie.

a) parcelę pofort. Nr. 74, składającą się z parcel lkat. 1215/11 o powierzchni 680 m. kw. i lkat. 1214/21 o powierzchni 72 m. kw. i

b) porcelę pofort. Nr. 75, składającą się z parcel lkat. 1215/12 o powierzchni 594 m. kw. za cenę kupna parceli.

ad a) po 30 (trzydzieści) złotych w kruszcu,

ad b) po 41'67 (czterdzieści jeden 67/100) złotych w kruszcu za jeden metr kwadr. przyjmując wartość wewnętrzną jednego złotego równą wartości 9/31 gr. czystego złota w myśl rozp. Prez. Rzecz. Pol. z dnia 20 stycznia 1924 Nr. 7 poz. 65 Dz. u. Rz. P. a to pod następującymi warunkami:

1. Grunt powyższy sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.

2. Cała cena kupna ma być zapłacona do 8 dni, licząc od dnia zawiadomienia o uchwale zezwalającej na sprzedaż powyższego gruntu. Kwota powyższa wpłynie do fund. grunt.

3. Spółka „Herbewo“ wniesie do Magistratu w pierwszej połowie 1927 r. plan zabudowania parcel pofort. Nr. 74, 75, 76 i 77 z tem, że na parcelach Nr. 75, 76 i 77 mają być wybudowane wyłącznie domy mieszkalne

(ewentualnie ze sklepami), zaś na parceli Nr. 74, budynek na rozszerzenie Zakładu przemysłowego.

4. Rozpoczęcie budowy na parcelach Nr. 74 i 77 ma nastąpić do końca r. 1927 ukończenie zaś do końca r. 1929, rozpoczęcie budowy na parceli Nr. 76 do końca r. 1929, ukończenie zaś do końca r., 1931, wreszcie rozpoczęcie budowy na parceli Nr. 75 do końca 1931 r. a ukończenie do końca r. 1933.

W razie nierozpoczęcia względnie nieukończenia budowy na parcelach 74 i 75 w oznaczonym terminie zapłaci Spółka „Herbewo“ względnie jej prawni następcy Gminie m. Krakowa karę umowną w kwocie 5.000 (pięć tysięcy) złotych w złocie bez względu na to z jakiej przyczyny termin nie został dotrzymany. Dla tej kary umownej ma być zainstalowane prawo zastawu i to na każdej parceli po 2.500 złotych w złocie.

W razie nierozpoczęcia budowy w terminie zakreślonym na parcelach Nr. 76 i 77, obowiązują rygory zawarte w ośnośnych kontraktach.

5. Spółce „Herbewo“ nie wolno pozbywać powyższych parcel przed uzyskaniem konsensu na zamieszkanie względnie używanie budynku.

6. Koszta kontraktu, mapek i pomiarów, stempli, intabulacji oraz należytość od przeniesienia prawo własności, poniesie wyłącznie nabywająca Spółka.

7. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m. względnie jego zastępcy pp. radców m. inż. Władysława Turskiego i Józefa Marskiego, a w razie przeszkody u któregośkolwiek z nich pp. radców m. Dra Ludwika Merza i inż. Jana Peltza.

II. Wzywa się Magistrat, aby w myśl § 60 ustęp 11 statutu m. wyjednał dla powyższej uchwały zatwierdzenie Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie ze względu na to, że wartość odstąpionego gruntu przenosi kwotę 40.000 kor. w złocie.

Uchwalono. (L. M. 8958/26 I)

IX. Powołanie Rady miejskiego.

Imieniem Prezydenta miasta, Sekcji III. Rm. Dr. Klimiecki wnosi.

Rada miasta uchwali:

I. Przyjmuje się do wiadomości, że na miejsce opróżnione przez śmierć radcy miejskiego śp. Ks. Dr. Józefa Caputy niema następcy.

II. Na miejsce opróżnione przez śmierć radcy miej. bł. p. Hermana Heumanna powołać do Rady miasta Daniela Laura. (L. prez. 8153/926)

Rm. Dr. Rosenzweig zgłasza wniosek, aby sprawę tę odesłać z powrotem do Sekcji III.

Porusza sprawę powołania do Rady miejskiej p. Dra Leona Tomasika.

Rm. Dr. Lang popiera wniosek rm. Dr. Rosenzweiga.

Rm. Ks. Kasprzyk zgłasza wniosek:

W razie opróżnienia miejsca po ubylm lub zmarłym radcy m. — Rada m. nowych Członków nie będzie już powoływać.

W dyskusji zabierali głos rm. Holeksa, Dr Gross, Dr Rosenzweig, Dr. Lang.

Wnioski Prezydenta m. oraz S. III. odesłano do S. III.

Wniosek rm. Ks. Kasprzyka przekazano S. III.

X. Rezygnacja radcy miejskiego Inż. Józefa Wilczyńskiego.

Imieniem Prezydenta miasta, Sekcji III. Radca m. Dr. Klimiecki wnosi:

Rada miasta uchwali:

Nie przyjmuje się rezygnacji radcy m. Inż. Józefa Wilczyńskiego, wniesionej z powodu objęcia przez wymienionego prowadzenia budowy domu gminnego w Dz. XXII. przy ulicy Robotniczej — przyjmując jedynie do wiadomości, że tenże po myśli postanowienia § 52 statutu miejskiego aż do czasu ukończenia budowy i założenia wynikłych z niej rachunków nie będzie pełnił funkcji radcy miejskiego. (L. prez. 7478/926).

Rm. Dr. Merz jest zdania, że sprawę tą winna jeszcze raz rozpatrzyć szczegółowo S. III. — wnosi zatem o odesłanie do S. III.

Rm. Ks. Kasprzyk, Marski, Holeksa, Dr. Szołayski przemawiali za przyjęciem rezygnacji do wiadomości.

Wniosek rm. Dr. Merza upadł.

W głosowaniu rezygnację p. inż. Wilczyńskiego przyjęto do zatwierdzającej wiadomości.

XI. Zwolnienie Jana Zamorskiego, komisarza Magistratu, od obowiązku płacenia wkładek emerytalnych.

Imieniem Prezydenta miasta, Sekcji II-ej i III-ej rm. Dr. Müller wnosi:

Rada miasta uchwali:

Nie uwzględnia się prośby komisarza Magistratu Jana Zamorskiego o zwolnienie go od obowiązku opłacania wkładek na fundusz emerytalny, oraz o zwrot nadpłaconych rzekomo wkładek za czas od 19/IV 1925. jako nieuzasadnionej w obowiązujących przepisach emerytalnych.

Uchwalono.

(L. prez. 6049/926)

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9-tej w nocy.

Posiedzenie tajne 70 w kad. XVII. z dnia 20 stycznia 1927 r.

Obecni: Przewodn. Prezydent m. inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Witold Ostrowski.

„ inż. Józef Sare.

„ Dr Ludwik Schneider.

„ Dr Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych 73.

Początek posiedzenia o godz. 9 w nocy.

I. Nominacje w etacie konceptowym.

Imieniem Prezydenta miasta, Naczelnik Biura Przewodniczący Przeorski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Dotychczasowym Radcom Magistratu w VI-tym stopniu służbowym pp. Drowi Michałowi Leinkramowi, Władysławowi Lataczowi i Stanisławowi Hergetowi przyznaje się tytuł Starszego Radcy Magistratu z pozostawieniem w dotychczasowych stopniach służbowych. Uchwalono.

P. Kazimierzowi Sarneckiemu, Starszemu Referentowi Magistratu przyznaje się tytuł Dyrektora Miejskiego Biura Statystycznego.

Uchwalono. L. Prez. 297/27.

P. Drowi Władysławowi Piotrowskiemu St. Referentowi Magistratu w VII-ym stopniu służbowym, oraz p. Włodzimierzowi Lachowiczowi Starszemu Referentowi Magistratu w VII-ym stopniu służbowym przyznaje się z pozostawieniem w dotychczasowych stopniach służbowych, tytuł Rady Magistratu.

Uchwalono.

II. W etacie miejskiej Izby Obrachunkowej.

Imieniem Prezydenta miasta Dyrektor Miejskiej Izby Obrachunkowej, Krzyżanowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

P. Stanisławowi Eminowiczowi dotychczasowemu Radcy M. I. O. w VI-ym st. służb. przyznaje się tytuł Starszego Radcy M. I. O., zaś Starszym Rewidentem M. I. O. w VII-ym st. służb. pp. Szymonowi Droszczowi, Józefowi Dutkiewiczowi, Janowi Kowalewskiemu, Karolowi Cyfrowiczowi, Stefanowi Łempickiemu, Zygmuntovi Palecznemu i Drowi Józefowi Porębskiemu przyznaje się tytuł Radcy M. I. O. z pozostawieniem w dotychczasowym st. służb.

Uchwalono.

III. Nominacja kierownika Miejskiego Parku Samochodowego Zygmunta Drozdowskiego.

Imieniem Prezydenta miasta, Naczelnik Biura Przejazdowego Przeorski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zygmunta Drozdowskiego, kierownika technicznego garaży i warsztatów reperacyjnych w Parku samochodowym miejskim mianuje się z dniem 1 stycznia 1927. r. ad personam kierownikiem miejskiego Parku samochodowego w VII. grupie uposażenia szczebel a. przy utrzymaniu dotychczasowego dodatku za całodzienną służbę w ilości 350 punktów miesięcznie, oraz mieszkania, światła i opału w naturze.

Uchwalono. (L. prez. 8402/926).

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 10¹/₂ w nocy.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 5. stycznia 1927 odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta Dra Wielgusa **posiedzenie Sekcji skarbowej Rady miejskiej**, na którym przyjęto wnioski Komisji teatralnej, w sprawie pokrycia niedoboru Teatru miejskiego. Nadto załatwiono sprawę dalszego kredytu na uruchomienie piekarni miejskiej, gwarancji Gminy miasta Krakowa dla Krakowskiej Spółki tramwajowej, upoważnienia dla Komisji Zakładów miejskich, oraz dwie sprawy personalne.

Dnia 7. stycznia b. r. odbyła posiedzenie **Komisja drogowa kanałowa i gruntowa**, pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. inż. Józefa Sarego. Komisja uchwaliła:

1) Rozliczenie kosztów przypadających do zwrotu fund. regul. na mocy § 16 noweli do ust. budowlanej od właścicieli realności i Gminy m. Krakowa wynikających z uporządkowania nawierzchni w ul. Krzemionki; 2) uporządkowanie nawierzchni w ul. Smolki Dz. XXII. na przestrzeni od ulicy Krasickiego do ul. Kalwaryjskiej; 3) uporządkowanie ul. Pułaskiego na przestrzeni od ul. Barskiej do ul. Konfederackiej i od ul. Konfederackiej do ul. Skwerowej; 4) obrukowanie hydrantów i studni wodociągowych w chodniku ziemnym koło plant celem lepszego odprowadzenia stagnującej wody do studzienek kanałowych; 5) budowę chodnika z płyt betonowych w ulicy Jasnej po stronie wschodniej. Dalej uchwaliła Komisja 6) kosztą przypadające na właścicieli realności, wynikające z połączenia kanalizacji domowej z kanałem miejskim; 7) kosztą uporządkowania przedłużenia ulicy św. Wawrzyńca; 8) przedłużenie kanału miejskiego w ul. Słonecznej Dz. XII.; 9) zakończenie budowy kolektora wzdłuż kolei państw. między ul. Dąbrowskiego a Płaszowską. W końcu komisja przyjęła do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie pp. inż. M. Fedorskiego i Z. Skąpskiego, radców Bud. m. B. z podróży do Wiednia, Monachium, Stuttgartu, Strassburga, Paryża, Brukseli, Ostendy, Kolonii i Berlina, odbytej w celu przestudjowania najnowszych zdobyczy technicznych z zakresu budowy i konserwacji dróg terowanych.

Pod przewodnictwem Prezydenta m. inż. Rollego, a w obecności Wiceprezydentów m. inż. Sarego, Dr Schneidra i Dr Wielgusa odbyło się dnia 8. stycznia b. r. wspólne **posiedzenie Sekcji I. (ekonomicznej), komisji gruntowej oraz komisji podgórskiej**.

Uchwalono nabycie gruntu prywatnego dla uregulowania ul. Salinarnej w Dz. XXII., następnie sprzedaż 2 parcel pofort. w Dz. XVII firmie „Herbewo“ pod budowę domów mieszkalnych i budynku na rozszerzenie zakładu przemysłowego.

W dalszym ciągu zatwierdzono linje regulacyjne dla tworzącego się połączenia ul. Zabłocie z ul. Płaszowską, oraz dla poprzeczki między gruntem wydzielonym już pod budowę kościoła św. Szczepana a XIII. blokiem gruntów miej. za ul. Karmelićką.

Po załatwieniu jeszcze kilku drobnych spraw bieżących, przewodniczący zamknął posiedzenie o godzinie 7¹/₂ wieczór.

Pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. inż. Józefa Sarego, a przy współudziale delegatów Województwa, dyrekcji krak. Oddziału Banku Gospod. Kraj. i prezesa krakowskiej Izby budowniczych — odbyło się dnia 14. stycznia b. r. **posiedzenie pełnego Komitetu rozbudowy m. Krakowa**.

Po przyjęciu przez Komitet do wiadomości sprawozdania Magistratu z użycia funduszy za czas od 1. lipca 1926 do 14. stycznia b. r. i sprawozdania technicznego, wykazującego w jakiej mierze udzielane pożyczki budowlane przyczyniły się względnie przyczynić się mogą do powiększenia ilości nowych mieszkań w mieście — uchwalił Komitet szereg wniosków na udzielenie kompetentom z obecnej dotacji — pożyczek jedynie na dokończenie budowy domów mieszkalnych.

Podnieść tu należy, że przy pomocy, aczkolwiek

w skromnych rozmiarach, udzielanych z fund. rozbudowy miast pożyczek budowlanych — zdołano już wykończyć w ostatnich kilku miesiącach, względnie także wykończy się do wiosny b. r. kilkadziesiąt budynków w Krakowie, obejmujących około 750 ubikacyj mieszkalnych, w tem około 200 ubikacyj w domach miejskich.

Dnia 15. stycznia b. r. odbyła się w sali konferencyjnej Magistratu pod przewodnictwem Prezydenta m. inż. Rollego **konferencja władz i organizacji społeczno-gospodarczych** w sprawie rozbudowy sieci połączeń autobusowych w Województwie krakowskim i kieleckim.

Na podstawie referatu Dyr. Izby handlowej Dr Beresa rozwinęła się dłuższa dyskusja, która doprowadziła do zupełnego uzgodnienia poglądów w tej sprawie, posiadającej wielkie znaczenie gospodarcze dla Krakowa, oraz przylegających do niego obszarów ciężenia.

Planowana sieć połączeń autobusowych, której uruchomienie związane jest z zagadnieniem rekonstrukcji istniejących dróg, przewiduje obok połączenia Krakowa z Katowicami, Cieszynem, Nowym Sączem i Kielcami szereg dalszych linii, ujmujących komunikację tych okolic w racjonalny program.

Szczegóły projektu i jego realizacji będą przedmiotem dalszych narad czynników zarządu drogowego, oraz gmin i powiatów pragnących zyskać udział w nowych połączeniach.

Dnia 19. stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dr Schneidra **posiedzenie Sekcji szkolnej**, na którym uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie oddania budynku szkoły powsz. im. św. Szczepana przy ul. Rajskiej na pomieszczenie specjalnej szkoły dla dzieci niedorozwiniętych i głuchoniemych, jedynej na tutejszy okręg wojewódzki.

Następnie uchwalono wnioski w sprawie przyjęcia na rzecz Muzeum Narodowego zbiorów, darowanych przez p. Celinę Kowarską.

Wreszcie przyjęto do wiadomości sprawozdanie, dotyczące fundacji im. Chronowskich.

W dniu 26. stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Wielgusa **posiedzenie Sekcji skarbowej Rady miejskiej**, na którym uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej wnioski w sprawie waloryzacji pożyczki czeskiej w kwocie 4,000.000 Kor.

W dalszych obradach uchwalono wnioski w sprawie udziału Gminy w budowie kolei Kraków-Pińczów, poboru 10% dodatku gminnego do opłat od podań i świadectw urzędowych, oraz załatwiono sprawę darowizny p. Cecylii Kowarskiej na rzecz Muzeum Narodowego w Krakowie.

Pod przewodnictwem Rady m. inż. Romanowskiego, a w obecności Prezydenta miasta inż. Rollego i Wiceprezydenta m. Ostrowskiego odbyło się dnia 26. stycznia b. r. **posiedzenie podkomitetu Sekcji ekonomicznej dla spraw cmentarnych**.

Po rozpatrzeniu obecnego stadium sprawy rozszerzenia miejskiego cmentarza rakowickiego uchwalił podkomitet prosić Prezydium miasta o osobistą interwencję w Ministerstwie Robót Publicznych w celu ostatecznego

sfinalizowania sprawy przez możliwie spieszne przekazanie Gminie m. Krakowa gruntów Skarbu Państwa, pod rozszerzenie tego cmentarza przypaść mających.

Następnie zajmował się podkomitet sprawą rozszerzenia także i nowego cmentarza podgórskiego i uchwalił w zasadzie rozszerzenie tego cmentarza według planów przez Magistrat sporządzonych do granic w planach tych oznaczonych.

Sprawa ta będzie następnie — z rozwinięciem szczegółów co do linii regulacyjnych i wykupna potrzebnych pod rozszerzenie gruntów prywatnych — przedmiotem obrad Sekcji ekonomicznej i Rady miejskiej.

W dalszym ciągu, po wysłuchaniu sprawozdania Magistratu o sposobie obsługi grobów wykonywanej na cmentarzach przez M. Zakład ogrodniczy, postanowił podkomitet ze względów porządkowych i estetycznych wprowadzić odtąd obsypywanie grobów czerwonym grysiem porfirowym.

W końcu, załatwiając podanie Urzędu parafjalnego w Prądniku czerwonym, uchwalił podkomitet zezwolić na grzebanie zmarłych z tej parafji na m. cmentarzu rakowickim za uiszczaniem przepisanych przez Magistrat opłat cmentarnych.

Pod przewodnictwem r. m. Potuczka, a w obecności Wiceprezydenta m. inż. Sarego, odbyło się dnia 28. stycznia b. r. **posiedzenie Podkomitetu Sekcji I. dla spraw kolejowych**.

Obok nadzwyczaj aktualnej dla Krakowa sprawy rozbudowy krakowskiego węzła kolejowego (budowy dworca osobowego), rozpatrywano w dłuższej dyskusji sprawę przydzielenia linii kolej. wszystkich trzech zagłębi węglowych do zakresu działania katowickiej Dyrekcji kolejowej. Sprawę tę uznano za niezwykle groźną dla Krakowa, a nawet dla całego Województwa krakowskiego, ze względów tak gospodarczych jak i politycznych.

Uchwalono przeto przedstawić sprawę Radzie miejskiej na najbliższym posiedzeniu w formie nagłego wniosku, celem zajęcia wyraźnego stanowiska reprezentacji naszego miasta w tej kwestji.

W końcu omówiono szereg interesujących miasto spraw kolejowych, których dokładniejsze rozpatrzenie i załatwienie pozostawiono przyszłemu posiedzeniu Podkomitetu, względnie traktowaniu przez Magistrat.

Pod przewodnictwem radcy m. inż. Turskiego, a w obecności Wiceprezydentów miasta: Ostrowskiego, inż. Sarego i Dra Schneidra odbyło się w dniu 29. stycznia b. r. **posiedzenie Sekcji ekonomicznej Rady miejskiej**.

Po referacie wygłoszonym imieniem komisji sprawunkowej przez Radcę m. inż. Drobniaka załatwiła Sekcja sprawę dostawy materiałów mundurowych dla służby miejskiej na rok 1927.

Następnie przyjęła Sekcja do wiadomości sprawozdanie przewodniczącego Podkomitetu Sekcji I. dla spraw kolejowych Rady m. Potuczka z działalności tego Podkomitetu od czasu ostatniego posiedzenia Sekcji ekonomicznej do chwili obecnej. W związku z tem, uznając poruszoną w sprawozdaniu sprawę przydzielenia linii kolejowych wszystkich trzech zagłębi węglowych do zakresu działania katowickiej Dyrekcji kolejowej za niezwykle groźną dla Krakowa, uchwaliła Sekcja w myśl

wywodów referenta prosić Prezydium miasta o przedstawienie tej sprawy w formie wniosku nagłego na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej, by dać możliwość reprezentacji naszego miasta zajęcia wyraźnego stanowiska w tej kwestji.

W dalszym ciągu uchwaliła Sekcja wnioski Magistratu w sprawie sprzedaży miejskiej parceli gruntowej w Dz. X.

W końcu przyjęła do wiadomości sprawozdanie Rady Bud. m. inż. Fiszerę o wystawie drogowej na Targach Wschodnich we Lwowie w r. 1926.

SPRAWOZDANIE

z akcji pomocy bezrobotnym w Krakowie.

I. Miejski fundusz bezrobocia.

Prezydium miasta, działając imieniem Rady miejskiej na podstawie § 53. statutu uchwaliło w dniu 26. stycznia 1926 podwyższyć na akcję zwalczania bezrobocia:

- 1) taryfę tramwajową o 2 grosze na każdym bilcie poczynsz od 1 lutego 1926,
- 2) taryfę prądu elektrycznego o 5 groszy na 1 kwh. z ważnością od 1. stycznia 1926.

Podwyżki te przyniosły do dnia 31. grudnia 1926:

1) z biletów tramwajowych	zł. 241.416 ¹²
2) z prądu elektrycznego	zł. 234.862 ⁶⁵

Razem . zł. 476.278⁷⁷

Przeciętny dochód z opłat od biletów tramwajowych wynosi w miesiącach zimowych około 22.000, a z opłat od prądu elektrycznego około zł. 28.000, łącznie 50.000 zł., w miesiącach letnich z tramwaju zł. 20.000, z Elektrowni zł. 15.000. Razem zł. 35.000.

Z uzyskanego w ten sposób funduszu tego uruchomiono cały szereg robót ziemnych celem zatrudnienia bezrobotnych. Roboty te prowadziła Elektrownia miejska, Krakowska kolej elektryczna, Budownictwo miejskie (Oddziały drogowe i kanałowy, Zakład czyszczenia miasta, Zarząd lasów miejskich przy zalesianiu Krzemionek, Zarząd Ogrodów miejskich, Zarząd cmentarzy miejskich oraz Budownictwo miejskie Oddział A.

Przedsiębiorstwa powyższe wykonały cały szereg robót ziemnych kosztem zł. 668.299¹⁴, z której to kwoty przeszło połowa t. j. 53.37% przypada na Budownictwo drogowe i kanałowe, 21.73% na Krakowską kolej elektryczną, 11.80% na Elektrownię miejską, reszta na pozostałe zakłady i przedsiębiorstwa.

Przy robotach wykonanych było zatrudnionych 878 robotników przeciętnie dziennie przez 5 miesięcy letnich. Przepracowanych dniówek było ogółem 173.790. Wynagrodzenieienne robotników wynosiło początkowo zł. 3⁵⁰ dziennie, które następnie w miesiącu czerwcu podniesiono na zł. 3⁸⁰.

Wobec tego, że na zatrudnione robotników wydano zł. 668.299¹⁴, a wpływy z opłat do Miejskiego Funduszu bezrobocia wynosiły zaledwie zł. 476.278⁷⁷ pozostał niedobór zł. 192.020³⁷.

Niedobór ten zostanie jednak pokryty z wpływów w miesiącach zimowych, w których to miesiącach robót ziemnych prowadzić nie można.

II. Akcja żywnościowa.

Akcję niesienia pomocy bezrobotnym przez udzie-

lanie zapomóg żywnościowych zapoczątkowaną w ostatnich dniach grudnia 1925 r. przeprowadzono w 2 okresach.

W okresie pierwszym w czasie do 15/IV. zr. przeprowadzono akcję na koszt gminy ze współudziałem rządu.

Bezrobotnym samotnym dawano chleb i cukier, a rodzinom natomiast cukier, mąkę, kaszę i węgiel.

Na 1156 zgłoszonych bezrobotnych w tem 611 rodzin i 545 samotnych udzielono zapomóg jednorazowych 466 rodzinom i 362 samotnym, natomiast zgłoszeń 247 nie uwzględniono z braku wymogów, przepisanych reskryptem Województwa.

Koszt akcji tej wynosił zł. 12.844⁹⁰ z której to kwoty Gmina poniosła zł. 7.858⁸⁸, a rząd zł. 4.986⁰².

Po przedłożeniu sprawozdania Województwu o przeprowadzeniu akcji żywnościowej w okresie pierwszym tj. do dnia 15. kwietnia zr. Województwo przyznało Gminie kwotę zł. 10.013⁹⁸ tytułem subwencji, na prowadzenie dalszej akcji pomocy żywnościowej dla bezrobotnych, jednak bez ograniczeń formalnych, jakie przepisano przy pierwszej akcji.

Na tej podstawie przystąpił Magistrat do prowadzenia dalszej akcji udzielania pomocy żywnościowej bezrobotnym.

Bezrobotni otrzymywali: samotni chleb, a mający rodzinę chleb i kaszę.

Przyjęto zgłoszeń 996, udzielono jednorazowych zapomóg 210 samotnym, oraz 505 rodzinom, a w 281 wypadkach zapomóg odmówiono z powodu stosunków majątkowych, przeważnie jednak z powodu uzyskania pracy.

Prócz tego przekazało Województwo zł. 2.000 na jednorazowe zapomogi gotówką dla bezrobotnych sezonowych, nieuprawnionych do zasiłków ustawowych.

Zapomóg tych udzielano w wysokości od zł. 10—25, zależnie od stosunków rodzinnych. Z funduszu tego korzystało 132 osób, względnie rodzin.

Akcję udzielania jednorazowych zapomóg żywnościowych zamknął Magistrat z dniem 20. czerwca zr.

III. Książęco-metropolitalny komitet pomocy bezrobotnym.

Prócz akcji zatrudniania bezrobotnych, oraz pomocy żywnościowej i opałowej, prowadzonej z polecenia władz państwowych przy współudziale gminy — subwencjonowała Gmina Książęco-metropolitalny Komitet pomocy bezrobotnym.

Komitet ten zawiązał się jeszcze w styczniu zr. pod protektorem Ks. Metropolity Adama Sapiehy i miał na celu wydawanie obiadów dla bezrobotnych, bezpłatnych względnie po cenach niższych.

Obiady te wydawały kuchnie Katolickiego Związku Polek przy ul. Franciszkańskiej L. 4, przy ul. św. Krzyża 7 i przy ul. Bożego Ciała, kuchnia SS. Miłosierdzia ul. Warszawska, SS. Albertynek przy ul. Krakowskiej, oraz specjalnie w tym celu uruchomione kuchnie u OO. Dominikanów, u SS. Felicjanek, oraz Czerwonego Krzyża przy ul. Mogińskiej w Domu Żołnierza.

Obiadów wydano ogółem 310.820, w tem do 15. kwietnia 1926 — 244.524 obiadów bezpłatnych, a następnie do końca roku około 20.000 obiadów bezpłatnych, resztę zaś tj. 46.296 po cenach niższych tj. obiad mięsny 25 gr., a jarski 15 gr.

Komitet zaś dopłacał do obiadu mięsnego 50 gr., a do jarskiego 25 gr.

Zorganizowanie tej akcji kosztowało zł. 136.942·39 na którą to kwotę złożyły się dary i subwencje a mianowicie:

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej	zł. 43.000·—
Dyrekcja Koleji Państw. Kraków	„ 30.537·65
Gmina miasta Krakowa	„ 12.000·—
Dary i zbiórki	„ 41.404·74

Przy Komitecie powyższym utworzono Sekcję dla dzieci, która umieściła 11 dzieci w Schroniskach leczniczych w Zakopanem lub w Rabce, oraz wysłała na kolonie wakacyjne 34 dzieci kosztem zł. 5.800.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

SPRAWOZDANIE

z działalności kolonii i półkolonii w roku 1926.

Kolonie i półkolonie w r. 1926 urządziło 28 towarzystw, które wysłały łącznie 4.504 dzieci, w tem 2.383 chłopców, a 2.121 dziewcząt.

Towarzystwa katolickie wysłały 3087 dzieci, (68.54%), towarzystwa żydowskie 1.417 dzieci (31.46%).

Liczba korzystających z kolonii i półkolonii w r. 1926 wzrosła o 70.6% w stosunku do roku 1925, w którym to roku korzystało już 2.629 dzieci, a o 158.3% w stosunku do roku 1924, kiedy z kolonii korzystało zaledwie 1.744 dzieci.

Stały ten wzrost jest wynikiem energii i pełnej poświęcenia pracy Zarządów Towarzystw urządzających kolonie i półkolonie.

Znalazło to również wyraz i w przedłużeniu czasu trwania kolonii. Gdy bowiem w r. 1925 tylko na kilku kolonjach dzieci przebywały przez czas około 6 tygodni, to w r. 1926 prawie na wszystkich kolonjach przedłużono czas pobytu do 6 tygodni z wyjątkiem tych Towarzystw, które dzieliły dzieci na partje względnie okresy.

Również podniosła się frekwencja obozów harcerskich, z których w r. 1926 korzystało 1.179 dzieci, co w porównaniu do r. 1925 (646 dzieci) stanowi wzrost frekwencji o 82.5%.

Popularność, jaką cieszą się obozy harcerskie, świadczy o zrozumieniu przez młodzież korzyści przebywania na wolnem powietrzu w okolicach górskich, oraz o wartości społecznej i pedagogicznej obozów wędrownych.

Na szczególniejszą uwagę zasługuje w r. 1926 rozwój półkolonii.

Gdy bowiem w r. 1925 na półkolonie uczęszczało zaledwie 86 dzieci, (półkolonie nie mogły być należycie zorganizowane z powodu powodzi i zalania parku Dr Jordana), to w r. 1926 z półkolonii korzystało 1.024 dzieci.

Półkolonie odbywały się w parku Dr Jordana, w parku Podgórskim, oraz na Krzemionkach.

Po raz pierwszy w r. 1926 zorganizowano półkolonie dla dziatwy żydowskiej.

Z półkolonii tych odbywających się wprawdzie tylko popołudniu na Krzemionkach, korzystało 564 dzieci.

Przebieg kolonii w r. 1926 pomimo panującej epidemji płonicy był bardzo pomyślny.

Prócz bowiem lekkich zasłabnięć, przeziębień, okaleczeń i t. p. zanotowano 1 wypadek tyfusu (przyniesionego z domu), 6 wypadków płonicy, w tem jeden wypadek śmiertelny. Cięższe te wypadki zasłabnięć miały miejsce na kolonjach leczniczych.

Rezultat kolonii w r. 1926 był nadzwyczaj korzystny, gdyż na 3.480 dzieci korzystających z kolonii i obozów harcerskich przeciętny przyrost wagi wynosi 2—3 kg., w kilku zaś wypadkach przyrost wagi wynosi powyżej 8 kg. (Tow. przyjaciół dzieci, Państw. Seminarjum żeńskie i Komitet Rodzicielski szkoły XX. im. Zbigniewa Oleśnickiego).

Ubytek wagi zanotowano zaledwie u 45 dzieci, bez zmiany zaś pozostało 154 dzieci.

Odnosnie do półkolonii nie można zanotować tak dodatnich wyników przyrostu wagi, a to z tego powodu, że dzieci korzystają z półkolonii przez kilka godzin dziennie, pozostając pozatem w domach swych w warunkach przeważnie nieodpowiednich.

Koszt zorganizowania kolonii w r. 1926 wynosił zł. 299.570·31. Utrzymanie dzienne 1 dziecka kosztowało przeciętnie a) na kolonjach leczniczych zł. 2·92, (najniżej 1·82, najwyżej 3·79); b) na wypoczynkowych zł. 2·28, (najniżej 1·50, najwyżej zł. 3·75), przyczem zaznaczyć należy, że na obozach harcerskich przeciętny koszt utrzymania dziennego wynosi zł. 1·53; c) na półkolonjach zł. 0·76, całodziennych, a zł. 0·27, na popołudniowych (żydowskich).

Pomimo jednak wyczerpanej pracy Zarządów Towarzystw, oraz pomimo większej ofiarności społeczeństwa, oceniającego doniosłość urządzania kolonii, wszystkie prawie Towarzystwa zamknęły swą działalność deficytem, którego nie można było uniknąć z powodu przyjęcia większej ilości dzieci niż lat ubiegłych, oraz z powodu przyznania przez Państwo w r. 1926 mniejszej subwencji.

Gdy bowiem w r. 1925 subwencja rządowa na miasto Kraków wynosiła zł. 16.050, to w r. 1926 mimo zwiększonej działalności Towarzystw wynosiła zaledwie zł. 11.750.

Gmina miasta Krakowa wysłała na kolonie wychowanków Miejskich Zakładów wychowawczych w liczbie 181 dzieci, (w tem 103 chłopców, oraz 78 dziewcząt) kosztem zł. 15.935·80, oraz udzieliła prywatnym Towarzystwom urządzającym kolonie i półkolonie subwencji zł. 8.000 (ośm tysięcy).

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.